

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความรู้และความตระหนักในประวัติศาสตร์ไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การสอนแบบเล่าเรื่อง มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในด้านการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ปรัชญา ประวัติศาสตร์ การจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การสอนแบบเล่าเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการสอน และการสอนแบบเล่าเรื่องและการสอนประวัติศาสตร์ไทย ดังรายละเอียดของเนื้อหาสาระต่อไปนี้

1. การเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1.1 ลักษณะเฉพาะของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระการเรียนรู้ที่ต้องเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมอยู่ในสาระการเรียนรู้กลุ่มที่ 4 ซึ่งแบ่งองค์ความรู้ออกเป็น 5 สาระ คือ

1.1.1 ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม

1.1.2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

1.1.3 เศรษฐศาสตร์

1.1.4 ประวัติศาสตร์

1.1.5 ภูมิศาสตร์

องค์ความรู้ทั้ง 5 สาระจะต้องจัดให้ผู้เรียนเรียนรู้ครบทุกสาระในทุกปี ตลอด 12 ปี ของการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 สาระการเรียนรู้ที่เรียน คือ เรื่องราวของตัวผู้เรียน ครอบครัว โรงเรียน เพื่อนบ้าน และชุมชนที่อยู่อาศัย เชื่อมโยงกับสังคมอื่นทั้งในประเทศและในโลก

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 สาระการเรียนรู้ที่เรียน คือ เรื่องราวของจังหวัด และภาคที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ในประเทศไทย และภูมิภาคใกล้เคียงในโลก

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 สาระการเรียนรู้ที่เรียน คือ เรื่องราวของประเทศไทยและภูมิภาคต่างๆในโลกตะวันออก และโลกตะวันตก ได้แก่ เอเชีย โอเชียเนีย แอฟริกา ยุโรป อเมริกาเหนือ และอเมริกาใต้

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สาระการเรียนรู้ที่เรียน คือ เรื่องราวของประวัติศาสตร์ไทย ประวัติศาสตร์โลก ภูมิศาสตร์ประเทศไทย ภูมิศาสตร์โลก การเมืองการปกครองของไทย เศรษฐกิจของไทย ศาสนา และจริยธรรม โดยเชื่อมโยงกับความรู้ และประสบการณ์ในสังคมโลก

1.2 วิสัยทัศน์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กำหนดวิสัยทัศน์ในการเรียนรู้ดังนี้

1.2.1 มุ่งให้เยาวชนมีความเป็นผู้นำ ผู้ตาม มีความรับผิดชอบและเป็นพลเมืองที่ดี โดย

- 1) นำความรู้จากอดีตมาสร้างความเข้าใจในมรดกทางวัฒนธรรมของประเทศ เพื่อการตัดสินใจในการเป็นพลเมืองดี
- 2) นำความรู้เกี่ยวกับโลกของเรามาสร้างความเข้าใจในกระบวนการ ก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมของมนุษย์ เพื่อการตัดสินใจดำเนินชีวิตในสังคม
- 3) นำความรู้เรื่องการเมืองการปกครองมาตัดสินใจเกี่ยวกับการปกครองชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติของตน
- 4) นำความรู้เรื่องการผลิต การแจกจ่าย การบริโภคสินค้าและบริการ มาตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด เพื่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการอยู่ในสังคม
- 5) นำความรู้เกี่ยวกับคุณค่าของจริยธรรม ศาสนา มาตัดสินใจในการประพฤติ ปฏิบัติตน และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น
- 6) นำวิธีการทางสังคมศาสตร์มาค้นหาคำตอบเกี่ยวกับประเด็นปัญหาในสังคม และกำหนดแนวทางประพฤติปฏิบัติที่สร้างสรรค์ต่อส่วนรวม

1.2.2 การเรียนการสอนต้องเชื่อมโยงข้อมูลความรู้ในระดับท้องถิ่น ประเทศ และโลก เข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้

1.2.3 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนอภิปราย แสดงความคิดเห็นของตน และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

1.2.4 บรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนต้องส่งเสริมการคิดขั้นสูง ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนอย่างมีความหมาย และสามารถนำสิ่งที่เรียนไปใช้ได้จริงในการดำเนินชีวิต

1.3 เป้าหมายของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม มีเป้าหมายในการเรียนรู้ที่สำคัญคือ ให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองดีภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การที่จะบรรลุตามเป้าหมายดังกล่าวได้ ต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการคือ

1.3.1 ความรู้ เป็นการผสมผสานการศึกษาศาสตร์ต่างๆ คือ มานุษยวิทยา เศรษฐศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ ปรัชญา ศาสนา และคุณลักษณะการเป็นคนดีของสังคม เพื่อสร้างจิตสำนึกในการเป็นคนดี เข้าใจปัญหาสังคม เข้าใจคิดเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจ โดยตระหนักถึงผลที่จะเกิดขึ้น และวางแผนในอนาคต

1.3.2 ทักษะและกระบวนการ ประกอบด้วย ทักษะทางวิชาการ และทักษะทางสังคม ตามรายละเอียดดังนี้

1. ทักษะทางวิชาการ ได้แก่ ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน และคิด ซึ่งผู้เรียนต้องนำมาใช้ในการแสวงหา จัดระบบ และสร้างองค์ความรู้ใหม่ ดังนี้

1) การแสวงหาและจัดระบบความรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษา สืบค้นข้อมูลโดยใช้การค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ รวมทั้งความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

2) การคิดและนำเสนอแนวคิด ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคิดอย่างเป็นระบบ สามารถตีความ วิเคราะห์ สรุป ประเมินผล และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบต่างๆ ที่สื่อความหมายกับผู้อื่น บนพื้นฐานของหลักการและเหตุผล

3) การสร้างองค์ความรู้ใหม่ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ อธิบายเหตุผลของเรื่องราวต่างๆ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจบุคคลและสภาพสังคม เพื่อนำไปสู่การวางแผน ตัดสินใจ และดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม

2. ทักษะทางสังคม ได้แก่ การร่วมมือและมีส่วนร่วมในสังคม การดูแล การเอาใจใส่ให้บริการ ทักษะ และกระบวนการกลุ่ม พัฒนาความเป็นผู้นำ ผู้ตามในการทำงานกลุ่ม เห็นคุณค่า เคารพตัวเองและผู้อื่น ยอมรับในความคล้ายคลึง และความแตกต่างของตน และผู้อื่น เคารพในทรัพย์สินและสิทธิของผู้อื่น เคารพในกฎ กติกาของกฎหมาย มนุษยชาติและสรรพสิ่งที่มีชีวิตทั้งหลาย

1.3.3 คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม การพัฒนาทักษะเกี่ยวกับเจตคติ จริยธรรมและค่านิยม โดยผ่านประสบการณ์การเรียนรู้ และทักษะต่างๆอย่างหลากหลาย ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีความผูกพันกับกลุ่ม รักท้องถิ่น ประเทศชาติ เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่า อนุรักษ์พัฒนาศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

1.4 สารการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์เป็นความคิดรวบยอดที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ปรัชญา มานุษยวิทยา สังคมวิทยา และ โบราณคดี ที่มุ่งสร้างความเข้าใจเรื่องวิวัฒนาการการดำเนินชีวิตของมนุษย์ที่มีการสั่งสมมาตามกาลเวลาอย่างต่อเนื่องและเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย การศึกษาเรื่องราวในอดีตทำให้เกิดการเรียนรู้ว่า มนุษย์ในอดีตดำรงชีวิตและมีวิธีการจัดการกับปัญหาอย่างไร ซึ่งจะช่วยสร้างประสบการณ์และทางเลือกในการดำรงชีวิตแก่คนรุ่นหลัง ดังนั้นสาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ จึงมุ่งให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับความเป็นมาของตน สังคม และประเทศ เพื่อทำความเข้าใจปัจจุบันและสิ่งที่จะเปลี่ยนแปลงในอนาคต

2. ปรัชญาประวัติศาสตร์

ปรัชญาประวัติศาสตร์ หมายถึง แนวความคิดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ที่มีกฎเกณฑ์ มีเหตุผล และเป็นระเบียบ รวมทั้งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างประวัติศาสตร์ การจัดกระบวนการเรียนการสอนอย่างมีระบบ เพื่อพัฒนาบุคคล รวมทั้งการนำประสบการณ์ที่อิงหลักปรัชญาประวัติศาสตร์ไปใช้ในการดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพในปัจจุบัน และเพื่อประสิทธิผลที่จะตามมาในอนาคต ปรัชญาประวัติศาสตร์เกิดจากการใช้สติปัญญา ความเฉลียวฉลาด สามารถ รอบรู้ของนักประวัติศาสตร์ ตลอดจนวิธีการวิเคราะห์ การตั้งข้อสมมติฐาน การประเมินค่าความสำคัญของกระบวนการทางประวัติศาสตร์ เพื่อให้ความพยายามในการแสวงหาความหมายและคุณค่าของชีวิตมนุษย์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่ง สิบแสง พรหมบุญ (อ้างถึงใน เฉลิม มติลา, 2523) ได้กล่าวถึงวิวัฒนาการของปรัชญาประวัติศาสตร์แบ่งตามยุคสมัยดังนี้

2.1 ปรัชญาประวัติศาสตร์แนวกรีก

ปรัชญาประวัติศาสตร์แนวกรีกมีความเชื่อและแนวความคิดว่า ประวัติศาสตร์เป็นเสมือนวัฏจักรของการเปลี่ยนแปลง โดยวิถีทางของประวัติศาสตร์จะหมุนรอบประจวบวงจรดั่งนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องให้ความรู้ที่ถูกต้อง และชัดเจนว่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร เพื่อให้เข้าใจเหตุการณ์ในปัจจุบันได้ถูกต้อง ประวัติศาสตร์ที่แท้จริงจึงไม่ใช่แค่การเปิดเผยความจริงที่เกิดขึ้นเท่านั้น แต่จะเปิดเผยความจริงในลักษณะที่จะช่วยให้คนได้รับประโยชน์จากการอ่านเรื่องราวในสมัยโบราณ ประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่จึงออกมาในรูปแบบของคำราที่บอกเรื่องราวที่เกิดขึ้นมาแล้ว

2.2 ปรัชญาประวัติศาสตร์แนวศาสนา

นักปรัชญาประวัติศาสตร์กลุ่มนี้ส่วนใหญ่เป็นบาทหลวงและนักบวชในคริสต์ศาสนา ซึ่งมีความเชื่อและแนวความคิดเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของประวัติศาสตร์ 2 ประการ คือ

- 1) ควรใช้อิทธิพลของศาสนาและความเชื่อพระเจ้าเป็นแนวในการมองประวัติศาสตร์
- 2) การศึกษาประวัติศาสตร์มีความสำคัญในฐานะเป็นเครื่องมือที่จะเข้าใจเจตจำนง

ของพระเจ้า

จะเห็นได้ว่าความศักดิ์สิทธิ์ และความสำคัญของพระเจ้าเป็นสิ่งบันดาลใจให้บาทหลวงและนักบวชในคริสต์ศาสนาเกิดความสำนึกในประวัติศาสตร์ และใช้เป็นแนวหรือรากฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์ ดังนั้นประวัติศาสตร์ในยุคสมัยนี้คือ ภาพของพระเจ้าที่สร้างโลกและมนุษย์

2.3 ปรัชญาประวัติศาสตร์แนวเหตุผลและปรัชญา

ปรัชญาประวัติศาสตร์กลุ่มนี้มีความเชื่อและแนวความคิดคัดค้านปรัชญาแนวศาสนา เนื่องจากมีความเห็นว่า ประวัติศาสตร์เป็นขบวนการที่มีได้เกิดขึ้นจากอำนาจผลักดันหรือสิ่งมหัศจรรย์ แต่ประวัติศาสตร์เป็นขบวนการอิสระโดยตัวเอง ซึ่งเกิดจากการกระทำ และสัญชาตญาณของมนุษย์แต่ละเวลาและแต่ละสถานที่ โดยที่มนุษย์ไม่อาจจะหนีกาลเวลาไปสู่อาณาจักรของพระเจ้า ดังนั้นมนุษย์จะเข้าใจประวัติศาสตร์ได้ก็ต่อเมื่อใช้เหตุผล ไม่ใช่เชื่อในอำนาจศักดิ์สิทธิ์ ปรัชญาประวัติศาสตร์แนวเหตุผลและปรัชญาจึงมุ่งทำความเข้าใจประวัติศาสตร์ด้วยกฎเกณฑ์แห่งเหตุผล เพื่อให้ได้มาซึ่งความจริง ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญหรือแนวทางในการสร้าง และพัฒนาสังคมใหม่ที่ดีกว่า

2.4 ปรัชญาประวัติศาสตร์แนววิเคราะห์

ปรัชญาประวัติศาสตร์กลุ่มนี้มีความเชื่อและแนวความคิดคัดค้านปรัชญาประวัติศาสตร์แนวเหตุผลและปรัชญา เนื่องจากมีความเชื่อว่า ปรัชญาประวัติศาสตร์แนวเหตุผลและปรัชญาไม่สามารถจะเข้าถึงจิตใจความเป็นมนุษย์ชาติและชีวิตซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของประวัติศาสตร์ได้ ปรัชญาประวัติศาสตร์แนววิเคราะห์มีความเชื่อว่า องค์ประกอบที่สำคัญของประวัติศาสตร์คือการเข้าถึงจิตใจความเป็นมนุษย์ชาติและชีวิต ซึ่งหมายความว่า การศึกษาประวัติศาสตร์จะต้องสร้างจิตใจให้มีความรู้สึกประจักษ์การมีชีวิตร่วมสมัยแห่งประวัติศาสตร์นั้น โดยต้องสร้างบุคลิก สถานที่บรรยากาศและประสบการณ์ในอดีตให้รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของเรื่องราวในประวัติศาสตร์ ดังนั้นการศึกษาประวัติศาสตร์จึงมีความเกี่ยวข้องกับจิตใจ และความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ การที่จะเข้าใจประวัติศาสตร์ได้ก็ต้องทำให้เกิดความรู้สึกเสมือนมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอยู่ด้วย

จากปรัชญาประวัติศาสตร์สรุปได้ว่า มนุษย์ใช้ปรัชญาประวัติศาสตร์เป็นแนวทางในการศึกษาประวัติศาสตร์อย่างเป็นระบบ เพื่อให้การดำรงชีวิตในปัจจุบัน และอนาคตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยในยุคแรกปรัชญาประวัติศาสตร์จะเป็นการศึกษาประวัติศาสตร์จากเรื่องราวที่เขียนบอกไว้ในตำรา หลังจากนั้นการศึกษาประวัติศาสตร์จะขึ้นอยู่กับอิทธิพลและความเชื่อเกี่ยวกับพระเจ้าในคริสต์ศาสนา เมื่ออิทธิพลของคริสต์ศาสนาเสื่อมลง มนุษย์เริ่มศึกษาประวัติศาสตร์โดยใช้กฎเกณฑ์แห่งเหตุผล และในยุคต่อมามนุษย์มีความเชื่อว่า การศึกษาประวัติศาสตร์มีความเกี่ยวข้องกับจิตใจ และความรู้สึกนึกคิด ดังนั้นการศึกษาประวัติศาสตร์จะต้องทำให้มนุษย์เกิดความรู้สึกเสมือนมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับอยู่ในเรื่องราวนั้น

3. การจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์

3.1 ความหมายของคำว่าประวัติศาสตร์

Commager (1966) ให้ความหมายของคำว่า ประวัติศาสตร์ไว้สองประการ คือ เรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีต และบันทึกของอดีต

Krug (1967) อธิบายความหมายของคำว่าประวัติศาสตร์ไว้ว่า เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ทั้งหมดของมนุษยชาติ ซึ่งเป็นประสบการณ์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน

Collingwood (อ้างถึงใน เถลิ้ม มลิตา, 2533) ได้ให้ความหมายของคำว่าประวัติศาสตร์ว่า ประวัติศาสตร์ คือ การสืบสวนหรือค้นคว้าหาความรู้โดยการตั้งปัญหา แล้วจึงค้นหาคำตอบ

เถลิ้ม มลิตา (2533) ได้ให้ความหมายของคำว่าประวัติศาสตร์ไว้สองประการคือ

1. ประมวลวิทยาการ ความรู้ ประสบการณ์ และเรื่องราวทั้งหลายของมนุษย์ ซึ่งได้กำเนิดวิวัฒนาการ และแปรเปลี่ยนปรับปรุงมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันตามความเป็นจริง

2. บันทึกเรื่องราวของโลกและมนุษยชาติตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งจะเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของโลก วิวัฒนาการความสามารถของพฤติกรรม ความสัมพันธ์ของมนุษย์ในด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และปรัชญา

คณัฏ โขโยธา (2534) ได้ให้ความหมายของประวัติศาสตร์ไว้ว่า ประวัติศาสตร์ คือ เรื่องที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ในอดีตซึ่งได้สอบสวนค้นคว้าและบันทึกไว้อย่างเป็นระเบียบ โดยจัดระบบข้อเท็จจริงให้สัมพันธ์กับมิติเวลา สถานที่ บุคคลและเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น

วินัย พงศ์ศรีเพียร (2543) ได้อธิบายว่าประวัติศาสตร์ คือ การศึกษาเพื่อที่จะเข้าใจและอธิบายว่าเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์สำคัญทั้งหลายในอดีตได้เกิดขึ้นและดำเนินไปอย่างไร โดยศึกษาจากหลักฐานร่วมสมัยประเภทต่างๆ

นอกจากนี้สืบแสง พรหมบุญ (2527) ได้อธิบายความหมายของประวัติศาสตร์เพิ่มเติมว่าเป็นการสร้างเหตุการณ์ในอดีตที่เห็นว่ามีคุณค่าขึ้นมาใหม่ ซึ่งได้อาศัยหลักฐานต่างๆประกอบกับความคิดและการตีความของนักประวัติศาสตร์

จากความหมายของประวัติศาสตร์ที่กล่าวในข้างต้น สรุปได้ว่า ประวัติศาสตร์คือ การศึกษาเรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีตซึ่งเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ทุกอย่างของมนุษย์ โดยใช้การสืบสอบค้นคว้าเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริง ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจและอธิบายเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น

3.2 จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนประวัติศาสตร์

การเรียนการสอนประวัติศาสตร์จะเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย ผู้สอนควรคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ ซึ่งมีผู้รู้ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไว้ดังนี้

Lavissee (อ้างถึงในเฉลิม มลิตา, 2533) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ว่า ให้นักเรียนเข้าใจอารยธรรมต่างๆของโลก มีความรู้เกี่ยวกับการตั้งตัว และความเจริญของบ้านเกิด เมืองนอน แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของโลกมีเกี่ยวข้องกับชาติของตน และความเกี่ยวข้องกับระหว่างชาติของตนกับโลก สอนให้มีปฏิริยาอันถูกต้องต่อชนชาติต่างๆ สอนให้มีความคิดกว้าง มีความเข้าใจสภาพปัจจุบันของชาติและของโลก รวมถึงเข้าใจหน้าที่ของตนเองที่จำเป็นต้องมีต่อชาติของตนด้วย

Rodney (อ้างถึงในเฉลิม มลิตา, 2533) กล่าวว่าจุดมุ่งหมายของการสอนประวัติศาสตร์คือการเรียนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต เพื่อนำเอาข้อมูลเหล่านั้นมาเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ที่คล้ายคลึงกันซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. มีความรักชาติ
2. รู้จักและเข้าใจเหตุผลหน้าที่ที่ตนพึงมีต่อชาติ
3. รู้จักรักษามรดกจากบรรพบุรุษที่ตกทอดมาถึงตนให้คงทนถาวรต่อไป
4. เข้าใจในเรื่องชาติที่ตนอยู่ที่นี่
5. ตำนกในบุญคุณผู้นำในด้านต่างๆของชาติและผู้สร้างความสำเร็จให้แก่ชาติ
6. มีความภาคภูมิใจในสัญชาติ โดยจะต้องรู้จักคุณงามความดีของบุคคลทั่วไปในประวัติศาสตร์
7. เป็นพลเมืองที่ดีโดยมีความเสียสละ อดทน เพียรพยายามและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม
8. เข้าใจเหตุผล มีความคิด รู้จักตัดสินใจเพราะประวัติศาสตร์เต็มไปด้วยเหตุการณ์อันเป็นผลของความคิด และการกระทำของบุคคลที่แล้วมา
9. เป็นการเรียนเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ความนึกคิดเกี่ยวกับจารีตประเพณี
10. เป็นการเตรียมคนเพื่อชีวิตอันแท้จริงเพราะได้เข้าใจเบื้องหลังของเหตุการณ์ ได้ใช้ความคิดอธิบายความเป็นมาและเหตุผล

สุภาพรรณ พวงจันเพชร (2536) แบ่งจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไว้สองด้าน ดังนี้

1. ด้านทักษะ
  - 1.1 สอนให้รู้จักคิด โดยใช้วิจารณญาณอย่างเป็นกระบวนการ
  - 1.2 สอนให้รู้จักใช้เหตุผลในการพิจารณาเรื่องราวที่เกิดขึ้น
  - 1.3 สอนให้รู้จักยอมรับความจริงทุกอย่าง เป็นอนิจจัง มีความเจริญสูงสุดและเสื่อมไปตามกาลเวลา
2. ด้านทัศนคติ
  - 2.1 ให้มีความรักชาติ
  - 2.2 รู้จักรักษามรดกที่บรรพบุรุษได้สร้างและสะสมไว้ด้วยความยากลำบาก
  - 2.3 รู้จักประวัติความเป็นมาและลักษณะภูมิประเทศ สภาพแวดล้อมของชาติ
  - 2.4 ตำนกในบุญคุณของผู้ทำประโยชน์และสละชีพเพื่อชาติ

2.5 ปลุกฝังความภาคภูมิใจอันถูกต้องในเรื่องสัญชาติ ไม่ดูถูกชาติหรือบรรพบุรุษ
ของตน

2.6 รู้จักเสียสละ อดทน ขยันหมั่นเพียร รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
มีความกล้าหาญและซื่อตรงต่อหน้าที่

2.7 รู้จักใช้เหตุผลเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545) ได้ระบุถึงจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน
ประวัติศาสตร์ไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ควรเน้นให้นักเรียนเข้าใจพัฒนาการของ
มนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น
รวมถึงเข้าใจความเป็นมาของชาติ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา มีความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

สมชัย สายสุขสวัสดิ์ (2546) กล่าวว่าจุดมุ่งหมายของการศึกษาประวัติศาสตร์ที่แท้จริงว่า
จะต้องทำความเข้าใจอดีตในฐานะเป็นกุญแจไปสู่ความเข้าใจปัจจุบัน และใช้คาดเดาอนาคตเพื่อให้
มนุษย์ดำรงชีวิตได้อย่างรอบคอบ โดยใช้ประวัติศาสตร์เป็นแนวทางในการดำรงชีวิต

จากจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนประวัติศาสตร์สรุปได้ว่า การเรียนการสอนประวัติศาสตร์
ควรเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจอดีต นำข้อมูลในอดีตมาวิเคราะห์อย่างเป็นกระบวนการ เพื่อใช้เป็น
แนวทางการดำรงชีวิตในปัจจุบัน

3.3 ความสำคัญของประวัติศาสตร์

สันต์ ธรรมบำรุง (2522) ได้อธิบายถึงความสำคัญของประวัติศาสตร์ไว้ว่า อารยธรรมของ
สังคมมนุษย์ในปัจจุบันเป็นผลมาจากอารยธรรม ความคิด ความเชื่อ เจตคติและวิถีการดำรงชีวิตของ
มนุษย์ในอดีต การที่จะเข้าใจสังคมปัจจุบันต้องพิจารณาความเป็นมาในอดีต เนื่องจากอดีตคือบทเรียน
ของปัจจุบัน เหตุการณ์ในอดีตจะชี้ช่องทางในการแก้ปัญหาให้แก่มนุษย์ในปัจจุบัน นอกจากนี้
ประวัติศาสตร์สอนให้รักชาติ เห็นความอดสาหัสของบรรพบุรุษที่ได้สร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามไว้สำหรับ
บ้านเมือง วิถีกรรมของบรรพบุรุษช่วยปลุกใจให้มีความกล้าหาญ และเสียสละเพื่อชาติบ้านเมือง

คณีย์ ไชโยธา (2537) ได้กล่าวถึงความสำคัญของประวัติศาสตร์ไว้ว่า ประวัติศาสตร์ช่วยให้เข้าใจพื้นฐานของปัจจุบัน เข้าใจวิวัฒนาการของมนุษย์และสังคม ได้รู้เห็นข้อผิดพลาด และความถูกต้องของมนุษย์ เพื่อจะได้เลือกสรรสิ่งเหล่านั้นมาเป็นบทเรียน สิ่งใดเป็นความดีงาม มีประโยชน์ ก็รักษาสິงนั้นไว้ และปรับปรุงให้เป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

สุทิน สนองผัน (2542) ได้สรุปความสำคัญของประวัติศาสตร์ว่า ประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาโลกทัศน์ การหล่อหลอมความคิด การพัฒนาจิตวิญญาณ และเป็นพื้นฐานไปสู่การมีประสบการณ์ในการอ่านที่กว้างขวาง ซึ่งช่วยส่งเสริมให้เยาวชนเป็นผู้ที่รู้จักแสวงหาความเพลิดเพลินจากแหล่งวิชาการ จึงถือว่าประวัติศาสตร์เป็นเครื่องมือในการปลูกฝังจิตวิญญาณการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบให้กับเยาวชน

บรรเทา กิตติศักดิ์ (2543) กล่าวถึงความสำคัญของประวัติศาสตร์ว่า ประวัติศาสตร์เป็นเรื่องราวหรือเหตุการณ์ในอดีตเกี่ยวกับเรื่องราวของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรมตลอดจนปรัชญาของมนุษย์ ได้คิด ได้สร้าง และตั้งสมไว้จนเป็นแนวโน้มให้เห็นความเจริญรุ่งเรืองและเป็นรากฐานของความเจริญในสมัยต่อมา

ทวัช บุญแสง (2544) สรุปความสำคัญของประวัติศาสตร์ว่า ความเป็นอยู่ของมนุษย์ในสังคมปัจจุบัน วิถีการดำเนินชีวิตทั้งหมดมีผลสืบเนื่องมาจากในสมัยอดีต การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ทำให้เข้าใจพื้นฐานของปัจจุบัน ทำให้คนมีเหตุผล มีวิจารณญาณ เชื่อในสิ่งที่ควรเชื่อ เคารพต่อความจริง

จากความสำคัญของประวัติศาสตร์สรุปได้ว่า ประวัติศาสตร์เป็นเครื่องมือที่ทำให้บุคคลเป็นมนุษย์อย่างสมบูรณ์ เพราะประวัติศาสตร์จะช่วยพัฒนาโลกทัศน์ จิตวิญญาณและหล่อหลอมการคิดอย่างมีเหตุผลของมนุษย์ เป็นรากฐานที่ทำให้มนุษย์เข้าใจพื้นฐานของอดีตและปัจจุบัน รวมทั้งเลือกใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

3.4 หลักการสอนประวัติศาสตร์

เพราพรรณ โกมลมาลย์ (2526) สรุปหลักการสอนประวัติศาสตร์ไทยไว้ดังนี้

1. ให้ผู้เรียนศึกษา หาความรู้ด้วยตนเอง ครูต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้ออกเป็นผู้ชี้แนะ เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์กว้างขวาง มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนอย่างแท้จริง และทราบแนวคิดที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองต่อไป

2. ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักเปรียบเทียบข้อมูลในเรื่องเดียวกันจากแหล่งความรู้ต่างๆ เนื่องจากข้อมูลหรือข้อเท็จจริงอาจไม่ตรงกัน

3. ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิด โดยการแสดงความคิดเห็น อภิปราย วิเคราะห์วิจารณ์บนพื้นฐานของเหตุผล

กาญจนา ศรีสวัสดิ์ (2532) ได้กล่าวถึงหลักการสอนประวัติศาสตร์ดังนี้

1. การให้ความรู้แก่ผู้เรียนควรเป็นความรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมีความคิดที่มีเหตุผล มุ่งแสวงหาความเป็นจริง รู้จักตัดสินใจ และแก้ปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตนเอง

2. ฝึกให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า โดยรู้จักเลือกและใช้ประโยชน์จากแหล่งความรู้ให้มากที่สุด

3. ประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่มีเนื้อหาต่อเนื่อง ผู้สอนควรโยงอดีตให้สัมพันธ์กับปัจจุบัน โดยใช้การเปรียบเทียบสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีตกับสิ่งที่มีอยู่ในปัจจุบัน

4. สอนจากสิ่งที่ใกล้ตัว ไปไกลตัว จากสิ่งที่คุ้นเคยและประสบการณ์รอบๆตัว จากรูปธรรม ไปหานามธรรม เพื่อให้มีความเข้าใจในประวัติศาสตร์ดีขึ้น

5. การสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นซึ่งหมายถึงการสอนประวัติศาสตร์ไทย ต้องเปรียบเทียบให้เห็นความสัมพันธ์และคุณค่าของคนในชาติ มีการอภิปราย วิเคราะห์ให้ได้ข้อเท็จจริง เพื่อจะได้มาซึ่งความคิดรวบยอด

6. ควรสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง อันทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การแสดงบทบาทสมมติ ละคร ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์

คนัย ไชยโยธา (2534) ได้กล่าวถึงหลักการทั่วไปในการสอนประวัติศาสตร์ไว้ดังนี้

1. มุ่งแสวงหาความจริง สอนให้รักชาติ

2. ประวัติศาสตร์เป็นเรื่องต่อเนื่องไม่ควรสอนแบบตัดตอน

3. พยายามโยงอดีตให้สัมพันธ์กับปัจจุบัน โดยสอนเปรียบเทียบสิ่งที่มีอยู่ในอดีตกับสิ่งที่มีอยู่ในปัจจุบัน

4. สอน โดยแทรกเกร็ดความรู้ทางประวัติศาสตร์ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน โดยเฉพาะผู้เรียนในระดับประถมศึกษา

5. ตั้งปัญหาให้ผู้เรียนฝึกฝนความคิด โดยการตั้งคำถาม

6. ฝึกฝนมโนทัศน์ โดยการรวบรวมสรุปความคิดที่เรียน

วันเพ็ญ วรรณ โภท (2542) ได้กล่าวถึงหลักการสอนประวัติศาสตร์ไว้ดังนี้

1. สอนให้คิดเป็นคือ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และมีเหตุผลสามารถสรุป วิเคราะห์ผลสะท้อนถึงเหตุการณ์ รู้จักเปรียบเทียบเหตุการณ์ เพื่อประเมินค่าด้วยการตั้งคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง

2. สอนเกี่ยวกับบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ที่ให้คุณประโยชน์ต่อประเทศชาติ เพื่อให้ นักเรียน ได้ยึดเป็นแบบอย่างสำหรับปฏิบัติและพัฒนาตน

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545) สรุปหลักการสอนประวัติศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพไว้ดังนี้

1. จัดการเรียนการสอนที่มีความหมาย โดยเน้นแนวคิดสำคัญที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ ทั้งในและนอกโรงเรียน

2. เชื่อมโยงเหตุการณ์ พัฒนาการต่างๆทั้งในอดีตและปัจจุบันเข้าด้วยกัน บูรณาการความรู้ ทักษะ ค่านิยม และจริยธรรมลงสู่การปฏิบัติจริง โดยใช้แหล่งความรู้ที่หลากหลาย

3. เน้นการพัฒนา ค่านิยม จริยธรรม เพื่อนำไปใช้จริงในการดำเนินชีวิต ฝึกผู้เรียนให้คิดอย่างมีวิจารณญาณ ตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆยอมรับ และเข้าใจในความคิดเห็นที่แตกต่างและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

4. ให้ผู้เรียนใช้วิธีการสืบเสาะจัดการกับการเรียนรู้ของตนเอง ใส่ใจและเคารพในความคิดของผู้เรียน

5. เน้นการจัดกิจกรรมที่เป็นจริง เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ ความสามารถไปใช้ในชีวิตจริง

จากหลักการสอนประวัติศาสตร์ สรุปได้ดังนี้

1. ฝึกให้ผู้เรียนเชื่อมโยงเรื่องราวในอดีตให้สัมพันธ์กับปัจจุบัน โดยใช้การเปรียบเทียบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน

2. ฝึกให้ผู้เรียนคิดอย่างมีวิจารณญาณ รู้จักอภิปราย วิเคราะห์ วิจารณ์และแสดงความคิดเห็นบนพื้นฐานของเหตุผล เพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงและสามารถประเมินค่าได้
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพื่อสร้างความเข้าใจและเกิดเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย
4. เน้นการพัฒนาค่านิยม จริยธรรม การเคารพในความคิดของตนเองและผู้อื่นเพื่อนำไปใช้จริงในชีวิตประจำวัน
5. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและเป็นจริง เช่น การแสดงบทบาทสมมติ ละคร การอภิปราย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์และนำไปใช้ในชีวิตจริง

3.5 การสอนประวัติศาสตร์ในระดับประถมศึกษา

วิจิตร สีนสิริ (อ้างถึงในเฉลิม มลิตา, 2533) กล่าวถึงการสอนประวัติศาสตร์ในระดับประถมศึกษาว่า ควรสอนประวัติศาสตร์เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับเด็ก โดยสอนเรื่องราวความเป็นจริงที่ใกล้ตัวเด็กก่อนดังนี้

1. เรื่องใกล้ตัวหรืออดีตใกล้ตัว
2. เรื่องประวัติศาสตร์สมัยโบราณหรือสมัยก่อนประวัติศาสตร์
3. เรื่องบุคคลสำคัญและวีรกรรม
4. เรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเด็ก
5. เรื่องอื่นๆที่อาจแทรกเข้าไปได้

นอกจากนั้น เด็กในช่วงวัย 10-12 ขวบ จะมีความอยากรู้อยากเห็น สนใจเรื่องท่องเที่ยว ผจญภัย ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม แต่ความแตกต่างระหว่างบุคคลมีมาก ผู้สอนจึงต้องคำนึงถึงความต้องการของเด็กแต่ละคน ผู้สอนควรจัดกิจกรรมให้สัมพันธ์กับประสบการณ์ที่มีความหมายต่อชีวิตประจำวันของเด็กให้มากที่สุด โดยให้เด็กได้ศึกษาประวัติศาสตร์ไทย ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นซึ่งจะเป็นการวางรากฐานการเรียนประวัติศาสตร์อย่างมีแบบแผน

สุทิน สนองผัน (2542) สรุปการสอนประวัติศาสตร์ในระดับประถมศึกษาว่า ต้องสอนให้นักเรียนมีความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความมั่งคั่งของอดีต และเหตุผลทางเชื้อชาติ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเห็นคุณค่า และมีความเข้าใจต่อทุกคนเผ่าที่จำเป็นต้องอยู่ร่วมกัน และเป็นเรื่องที่ดีต่อการปลูกฝังคุณธรรมทางด้านจิตใจ

วินัย พงศ์ศรีเพียร (2543) กล่าวถึงการสอนประวัติศาสตร์ในระดับประถมศึกษาว่า ควรให้ความรู้ประวัติศาสตร์แก่นักเรียน 3 ระดับคือ จุดไฟใฝ่รู้ นำเข้าสู่ข้อมูลพื้นฐานและสอนให้วิเคราะห์วิจารณ์ นอกจากนี้ควรสอดแทรกเรื่องจริยธรรม ปลูกฝังความมีคุณธรรม และดำเนินกิจกรรมเป็นนักประวัติศาสตร์ให้นักเรียน โดยฝึกให้นักเรียนวิเคราะห์วิจารณ์ และสังเกตความแตกต่างของสิ่งที่ศึกษาบนพื้นฐานของกาลและสถานที่

จากการสอนประวัติศาสตร์ในระดับประถมศึกษาสามารถสรุปได้ว่า ควรจัดการเรียนการสอนโดยกระตุ้นให้ผู้เรียนใฝ่รู้ สามารถวิเคราะห์วิจารณ์บนพื้นฐานของเหตุผล กิจกรรมที่จัดควรมีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ควรสอดแทรกจริยธรรม คุณธรรม และสร้างความภาคภูมิใจในการเรียนประวัติศาสตร์

3.6 เทคนิคและกลวิธีการสอนประวัติศาสตร์

สุคนธ์ ภูริเวทย์ (อ้างถึงในเฉลิม มลิตา, 2533) ได้นำเสนอเทคนิคการสอนประวัติศาสตร์ โดยใช้วิธีใดๆก็ตามที่จะช่วยให้เด็กกระตือรือร้น อยากเรียน และช่วยให้เด็กเข้าใจประวัติศาสตร์ได้ลึกซึ้ง (Active history) วิธีการต่างๆเหล่านี้สามารถจัดเป็นข้อใหญ่ๆได้ดังนี้

1. การ让孩子เขียนภาพแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ (Pictorial work) แยกเป็นข้อย่อยได้ดังนี้
  - 1.1 การแสดงภาพโมเสก (Mosaic) โดยการใช้วัสดุหลายอย่างวิธีการที่ง่ายที่สุด คือ ตัดกระดาษเป็นแผ่นแล้วนำมาปะติดปะต่อกันให้เป็นภาพหรืออาจใช้กระเบื้องสี หินหรือสิ่งอื่นๆได้อีก
  - 1.2 การแสดงลำดับเหตุการณ์ต่างๆในประวัติศาสตร์ด้วยภาพเขียน (Friexes) อาจมีคำบรรยายได้ภาพ
  - 1.3 การแสดงตัวอย่าง (Model) ครูต้องเตรียมอุปกรณ์และห้องเรียนเช่น สอนเรื่องวัด ในสมัยต่างๆของไทยก็ควรใช้รูปวัดจำลองในสมัยต่างๆ
2. การให้นักเรียนทำบัตรคำทางประวัติศาสตร์ (Work card)
3. การให้นักเรียนเขียนรายงานแบบบันทึกย่อ และเขียนเป็นเรียงความ (Written work)
4. การนำภาพเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์มาแสดงให้นักเรียนดูแล้วจึงสอน (Illustration)
5. การแสดงละคร (Drama) โดยครูนำบทสนทนามาให้ให้นักเรียนแสดงหรืออ่านในชั้น หรืออาจจะให้นักเรียนเขียนบทสนทนาขึ้นเอง

เฉลิม มลิตา (2533) ได้นำเสนอเทคนิคการสอนประวัติศาสตร์ดังนี้

1. เทคนิคการสอนแบบแสดงบทบาทสมมติ (Role playing) เป็นการสอนแบบที่กำหนดให้ผู้เรียนแสดงบทบาทตามที่สมมติขึ้นหรือนำมาจากชีวิตจริงของบุคคลในเนื้อหาประวัติศาสตร์ ในการแสดง ผู้แสดงจะไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้บทเรียนหรือการสร้างคำถาม คำตอบ คำใคร่และอื่นๆไว้ล่วงหน้า ผู้แสดงจะต้องใช้ไหวพริบดีคิดเรื่องขึ้นในขณะที่กำลังแสดง และต้องแสดงให้ดูสมจริงมากที่สุด การแสดงให้สมจริงเป็นหลักสำคัญของการสอนแบบนี้เพราะการแสดงได้สมจริงคือ การที่ผู้เรียนมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับพฤติกรรม และทัศนคติของบุคคลที่กำลังสวมบทบาทอยู่ หลังจากนั้นครูและเพื่อนๆซึ่งเป็นผู้ชมการแสดงจะอภิปราย เสนอความคิดเห็นและให้คะแนนในแบบประเมินผล

2. เทคนิคการสอนแบบอภิปราย (Discussion method) เป็นการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ความรู้ โดยการแสดงออกทางความเห็นเชิงเหตุผล เปรียบเทียบและค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผลของเหตุการณ์ เรื่องราว ปัญหา ประเด็นสำคัญหรือแนวคิดที่ได้จากบทเรียน การสอนโดยใช้การอภิปรายช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างทั่วถึง เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ อันจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนกว้างขึ้น รวมทั้งเป็นการฝึกนิสัยให้ผู้เรียนยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งเป็นรากฐานนำไปสู่การปฏิบัติตามกติกาในระบอบประชาธิปไตย ส่งเสริมความเป็นผู้นำ ผู้ตามและรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน

3. เทคนิคการสอนแบบสืบสวนสอบสวน (Inquiry method) คือ เทคนิคการสอนที่ยึดวิธีการและแนวทางของกระบวนการสืบสวนสอบสวนซึ่งมีหลักการสำคัญคือ การฝึกผู้เรียนให้รู้จักและมีทักษะในการใช้ความคิดอย่างมีระบบหรือมีวิจารณญาณในการคิดค้นแสวงหาความจริง โดยใช้ความคิดอย่างรอบคอบประกอบกับการใช้เหตุผลเพื่อให้ได้ข้อสรุป โดยการตั้งเคราะห์ข้อเท็จจริงเข้ากับแนวความคิดของผู้เรียนเกิดเป็นความคิดรวบยอด สิ่งที่เกิดขึ้นโดยการค้นพบจะเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือเป็นแนวทางประกอบการสืบสวนสอบสวนสิ่งหรือหลักการที่ยุ่งยากและสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น

ทิสนา เขมมณี (2544) เสนอเทคนิคการสอนประวัติศาสตร์ดังนี้

1. เทคนิคการสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษา (Field Trip) คือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์ตรงในเรื่องที่เรียน ได้เรียนรู้สภาพความเป็นจริง ได้ใช้แหล่งชุมชนให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ทำให้เกิดความเข้าใจ และเจตคติที่ดีต่อสถานที่และการเรียนรู้ โดยผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันวางแผนและเดินทางไปศึกษาเรียนรู้ ณ สถานที่อันเป็นแหล่งความรู้ในเรื่องนั้น โดยศึกษาตามกระบวนการหรือวิธีการที่ได้

วางแผนไว้ หลังจากนั้นจึงอภิปรายสรุปการเรียนรู้จากข้อมูลที่ศึกษา

2. เทคนิคการสอนโดยใช้การแสดงละคร (Dramatization) เป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนเห็นภาพของเรื่องราวที่ต้องการเรียนรู้ ประจักษ์ชัดด้วยตนเอง ทำให้เรื่องราวนั้นมีชีวิตขึ้นมา ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ชัดเจน และจดจำได้นาน โดยการให้ผู้เรียนแสดงละครในเรื่องราวที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามเนื้อหาและบทละครที่ได้กำหนดไว้ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง

3. เทคนิคการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation) เป็นวิธีการที่มุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสภาพความเป็นจริง โดยให้ผู้เรียนลงไปเล่นในสถานการณ์ที่มีบทบาท ข้อมูลและกติกการเล่นที่สะท้อนความเป็นจริงและมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆที่อยู่ในสถานการณ์นั้น โดยใช้ข้อมูลที่มีสภาพคล้ายกับข้อมูลในความเป็นจริง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545) เสนอตัวอย่างยุทธวิธีการเรียนการสอนที่สามารถนำไปใช้ทั้งการเรียนการสอนกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยและการค้นคว้าเป็นรายบุคคลดังนี้

1. การระดมสมองคือ การให้ผู้เรียนได้ปฏิสัมพันธ์กันทั้งในกลุ่มย่อยและการเรียนร่วมกันทั้งชั้น ผู้เรียนได้อภิปรายและมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีเกี่ยวกับประเด็นปัญหาต่างๆ วิธีการนี้ยังทำให้ผู้เรียนได้แสดงพื้นฐานความรู้ที่มีอยู่ การนำความรู้มาใช้และตรวจสอบความเข้าใจของตนที่ยังไม่ถูกต้อง

2. กรณีศึกษา เป็นการฝึกให้ผู้เรียนอ่านเรื่องสั้นๆที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์การคาดคะเนอนาคต

3. การเรียนแบบร่วมมือ เป็นวิธีการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการทำงานด้วยกันในกลุ่มย่อย ครูทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษาและอำนวยความสะดวกในการเรียน ผู้เรียนทำหน้าที่เป็นผู้รู้เป็นแหล่งความรู้ให้กันและกัน การเรียนแบบร่วมมือมีหลายวิธีเช่น

3.1 การต่อบทเรียน (Jigsaw) เป็นวิธีการเรียนรู้บนพื้นฐานที่ให้ผู้เรียนแต่ละคนเสมือนเป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง แล้วทำหน้าที่ให้ความรู้แก่เพื่อนในกลุ่ม วิธีนี้ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

3.2 การร่วมกันคิด (Numbered heads together) คือ การที่ผู้เรียนร่วมกันทำงานที่จะตอบคำถามที่ครูกำหนดให้ เมื่อครูมอบหมายให้หมายเลขใดหมายเลขหนึ่งเป็นผู้ตอบ ผู้เรียนคนนั้นก็จะต้องตอบตามคำถามที่ได้จากการที่ทุกคนในกลุ่มร่วมกันหาคำตอบแล้ว เป็นวิธีการส่งเสริมบรรยากาศการแข่งขันบนพื้นฐานของความร่วมมือเพื่อให้ประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ผู้เรียนได้มีโอกาสทบทวนในสิ่งที่เรียน และพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

3.3 คิดเดี่ยว คิดคู่ ร่วมกันคิด (Think-Pair-Share) คือ การให้ผู้เรียนแต่ละคนได้ศึกษาเรื่องหรือหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งตามลำพัง จากนั้นจึงจับคู่อภิปรายในสิ่งที่แต่ละคนได้ศึกษา เมื่อได้ฟังความคิดเห็นของกันและกัน ผู้เรียนจะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคู่ของตนร่วมกันในชั้นเรียน วิธีการนี้ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความเข้าใจในแนวคิดที่เป็นของตนเอง

4. การโต้วาที เป็นวิธีการที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ศึกษา ค้นคว้าและเชื่อมโยงในสิ่งที่ศึกษา ค้นคว้าเข้าด้วยกัน ส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกการจัดระบบข้อมูลความรู้ต่างๆมาสนับสนุนความคิดเห็นของตนและใช้ทักษะทางภาษาเพื่อสื่อสารจุดใจผู้อื่น

5. การจัดประสบการณ์นอกสถานที่ เพื่อให้ผู้เรียนได้สังเกตและได้รับประสบการณ์ตรงในชีวิตจริง โดยใช้สังคมเป็นเสมือนห้องปฏิบัติการของผู้เรียน

6. การเขียนบรรยาย เพื่อฝึกทักษะการเขียน โดยให้ผู้เรียนได้คิดประเด็นคำถามต่างๆ รวบรวมความรู้แล้วนำมาถ่ายทอดด้วยการเขียนให้ผู้อื่นได้เข้าใจความคิดเห็นของตน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทบทวนสิ่งที่เรียนรู้มาก่อน แล้วนำมาผสมผสานกับความรู้ใหม่จากนั้นจึงถ่ายทอดความคิดเห็นโดยการเขียนบรรยาย

7. การจัดระบบความคิดด้วยกราฟฟิก ทักษะการเขียนและอ่านกราฟฟิกเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดรวบยอด และความคิดสร้างสรรค์ กราฟฟิกที่ควรใช้ได้แก่ แผนภูมิ แผนผัง แผนภาพ ตาราง กราฟ

8. การอ่านร่วมกันในกลุ่ม ในขณะที่ทำงานผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการอ่านเพื่อทำความเข้าใจในสิ่งที่อ่านด้วยการอภิปรายซักถามร่วมกันกับเพื่อน

9. การสัมภาษณ์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตั้งคำถามเพื่อเตรียมการสัมภาษณ์ รู้จักการตีความข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ทำให้ผู้เรียนได้สร้างประสบการณ์ความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างชุมชน ครอบครัว และ โรงเรียน

10. การเขียนอนุทิน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เขียนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีเพื่อเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนกับความสนใจและประสบการณ์ของตน

11. การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เป็นกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหา การตัดสินใจ การสื่อสารและสืบค้นหาข้อมูลโดยการใช้ซีดีรอม อินเทอร์เน็ตและจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

จากการศึกษาเทคนิคและกลวิธีการสอนประวัติศาสตร์สามารถสรุปได้ว่า ผู้สอนควรใช้เทคนิคและวิธีสอนที่ฝึกให้ผู้เรียนคิดอย่างเป็นระบบ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ และแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเทคนิคและกลวิธีการสอนประวัติศาสตร์มีมากมายหลายวิธี ผู้สอนจึงควรพิจารณาเลือกใช้เทคนิคและกลวิธีที่สอดคล้อง และมีความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ เนื้อหาและเวลารวมทั้งควรคำนึงถึงบริบทแวดล้อมของผู้เรียนด้วย

4. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การสอนแบบเล่าเรื่อง

4.1 ความหมายของการสอนแบบเล่าเรื่อง

Fisher (อ้างถึงใน Aiey, 1988) อธิบายว่า การสอนแบบเล่าเรื่องเป็นวิธีบอกเล่าเรื่องราวและวัฒนธรรมในอดีตที่ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และทำให้เกิดความเพลิดเพลิน

Rosen (อ้างถึงใน Aiey, 1988) กล่าวว่า การสอนแบบเล่าเรื่องเป็นวิธีการสอนที่ทำให้ผู้ฟังและผู้เล่ามีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน กระตุ้นกระบวนการคิดทำให้ผู้เรียนเข้าใจตนเองและชุมชน

George และ Schaer (อ้างถึงใน Aiey, 1988) กล่าวว่า การสอนแบบเล่าเรื่องเปรียบเหมือนสิ่งทีกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดจินตนาการ พัฒนาปัญญา และเห็นคุณค่าในสิ่งที่เรียน

Livo และ Rietz (1986) กล่าวว่า การสอนแบบเล่าเรื่องเป็นวิธีการเล่าเรื่องราวให้เข้าถึงจิตใจของผู้ฟัง สร้างบรรยากาศให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกร่วม ชาบซึ้ง และสามารถจินตนาการภาพของเรื่องราวในขณะที่ฟัง

Collins และ Cooper (1997) กล่าวว่า การสอนแบบเล่าเรื่องเป็นวิธีการติดต่อสื่อสารที่เก่าแก่ที่สุด เป็นการถ่ายทอดจากการบินที่เรื่องราวในอดีตที่ช่วยส่งเสริมการคิดวิเคราะห์

Kennedy (1998) สรุปว่า การสอนแบบเล่าเรื่องเป็นวิธีการถ่ายทอดเรื่องราวที่มนุษย์ใช้มาตั้งแต่สมัยโบราณ การเล่าเรื่องทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหา สามารถจดจำข้อมูลสำคัญ ส่งผลให้การถ่ายทอดข้อมูลสู่ผู้อื่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จากความหมายของการสอนแบบเล่าเรื่องสรุปได้ว่า การสอนแบบเล่าเรื่องคือวิธีถ่ายทอดเรื่องราวที่สร้างความรู้สึกร่วม และทำให้ผู้เรียนเกิดจินตนาการในเรื่องราวที่ฟัง ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สร้างความเข้าใจในบทเรียนและทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในสิ่งที่เรียน

4.2 คุณค่าของการสอนแบบเล่าเรื่อง

Livo และ Rietz (1986) สรุปคุณค่าของการสอนแบบเล่าเรื่องดังนี้

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันเพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน
2. เป็นแนวทางสำหรับการดำเนินชีวิตอย่างรอบคอบ ผู้เรียนสามารถใช้การเรียนรู้เรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีตเป็นประสบการณ์ในการดำรงชีวิตปัจจุบันอย่างรอบคอบเพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดเช่นในอดีต
3. ทำให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักในสิ่งที่เรียนเพราะการได้รับรู้การกระทำที่เกิดขึ้นในอดีตทำให้ผู้เรียนเข้าใจความเป็นมาในวัฒนธรรมของคนและส่งผลให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งนั้น

Holladay (อ้างถึงใน Collins และ Cooper , 1997) กล่าวว่า การสอนแบบเล่าเรื่องช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนาน เพลิดเพลิน ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนสามารถนำสาระสำคัญในเรื่องที่เรียน ไปใช้ในการดำรงชีวิต

Cooper (1995) กล่าวถึงคุณค่าของการสอนแบบเล่าเรื่องว่า ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดคำถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและเรียนรู้อย่างมีความหมาย

Collins และ Cooper (1997) ได้สรุปคุณค่าของการสอนแบบเล่าเรื่องดังนี้

1. สร้างจินตนาการและโลกทัศน์ที่กว้าง
2. สร้างความสัมพันธ์อันดีในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น
3. ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์
4. สร้างความรู้สึกร่วมในเหตุการณ์ให้กับผู้ฟัง
5. ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องราวในอดีต วัฒนธรรมที่ถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ
6. ส่งเสริมทักษะการพูดและปรับปรุงทักษะการฟัง

จากคุณค่าของการสอนแบบเล่าเรื่องสรุปได้ว่า การสอนแบบเล่าเรื่องสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนเกิดความรู้ที่ก้าวร่ว ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญในสิ่งที่เรียน เกิดเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย

4.3 หลักการสอนแบบเล่าเรื่อง

Plourde (อ้างถึงใน Aicx, 1988) กล่าวถึงหลักสำคัญของการสอนแบบเล่าเรื่องว่า การจัดกิจกรรมต้องช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความคิดอย่างมีเหตุผลและสามารถสรุปเนื้อหาที่เรียนเป็นความคิดรวบยอด

Sawyer (อ้างถึงใน Collins และ Cooper , 1997) สรุปหลักสำคัญของการสอนแบบเล่าเรื่อง ดังนี้

1. ควรใช้สื่อรูปภาพประกอบการเล่าเรื่องเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและจินตนาการภาพเหตุการณ์ในอดีตได้ชัดเจน
2. ส่งเสริมการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดเพื่อสร้างความเข้าใจ
3. ผู้เล่าควรใช้เทคนิคต่างๆ ในการเล่าเรื่องเพื่อให้ผู้เรียนเกิดจินตนาการและความรู้ที่ก้าวร่วเหมือนเป็นส่วนหนึ่งของเหตุการณ์
4. พยายามเน้นย้ำหรือทบทวน โดยการพูดเน้นย้ำจุดที่เป็นเหตุการณ์สำคัญหรือแก่นของเหตุการณ์โดยใช้น้ำเสียงแสดงอารมณ์ต่างๆ เพื่อสร้างความรู้ที่ก้าวร่วให้ผู้เรียน ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถจำเหตุการณ์ที่ฟังได้
5. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยผู้เรียนได้แสดงออกหรือถ่ายทอดความรู้ที่ฝึกของตนเอง

Kennedy (1998) เสนอหลักสำคัญในการสอนประวัติศาสตร์โดยใช้การสอนแบบเล่าเรื่อง 5 ประการ ดังนี้

1. ลักษณะสำคัญหรือลักษณะเด่น (Characterization) คือ พฤติกรรมเฉพาะของแต่ละคน เช่น ความกล้าหาญ จงรักภักดี เสียสละ การเล่าเรื่องต้องสื่อพฤติกรรมเฉพาะดังกล่าวออกมาอย่างสมเหตุสมผล และแสดงออกซึ่งความเป็นมนุษย์ได้อย่างแท้จริง

2. ความเกี่ยวข้องเชื่อมโยง (Connections) แบ่งออกเป็นสองด้าน คือเนื้อหาของเหตุการณ์ แต่ละตอนต้องเกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์กัน ตลอดทั้งเหตุการณ์และตัวละครหรือลักษณะเด่นของตัวละครแต่ละตัวต้องเกี่ยวข้องกันหรือสามารถเชื่อมโยงไปสู่ความสัมพันธ์กับตัวละครอื่นๆ ได้อย่างมีเหตุผล

3. การเลือกข้อมูล (Change) เหตุการณ์ในอดีตเป็นเหตุการณ์ที่มาจากการบินที่กหรือบอกเล่าสืบต่อกันมา ดังนั้นข้อมูลอาจไม่ตรงกัน จึงควรพิจารณาเลือกข้อมูลที่มีหลักฐานยืนยันความน่าเชื่อถือมากที่สุด

4. ความขัดแย้ง (Conflict) คือ ความสามารถในการเปรียบเทียบข้อมูลของเหตุการณ์ในอดีตที่แตกต่างกัน ได้อย่างมีเหตุผล

5. การจัดการกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลาย (Catharsis) การจัดการเรียนการสอนต้องไม่สร้างความเครียดให้กับผู้เรียน แต่ต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตนเองออกมาโดยใช้กิจกรรมที่หลากหลายเช่น การแสดงบทบาทสมมติ ละครรวมถึงการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

จากหลักการสอนแบบเล่าเรื่องสามารถสรุปได้ว่า ผู้สอนควรใช้เทคนิคการเล่าเรื่องในการจัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงอารมณ์ ความรู้สึก และสร้างจินตนาการให้กับผู้เรียน ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรู้ที่รุ่มร่ามเป็นส่วนหนึ่งของเหตุการณ์ นอกจากนี้ควรพัฒนาความคิดของผู้เรียนโดยจัดกิจกรรมอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล เพื่อผู้เรียนจะเกิดความเข้าใจในสาระสำคัญ และสรุปเป็นความคิดรวบยอด

4.4 เทคนิคการสอนแบบเล่าเรื่อง

Plourde (อ้างถึงใน Aiox, 1988) กล่าวถึงเทคนิคการสอนแบบเล่าเรื่องว่า ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติ เพื่อให้ผู้เรียนเห็นลักษณะพฤติกรรมและได้ยีนน้ำเสียงของตัวละคร ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างจินตนาการ และสรุปสาระสำคัญได้อย่างมีเหตุผล

Aiox (1988) สรุปเทคนิคการสอนแบบเล่าเรื่องว่า ผู้สอนต้องเลือกเรื่องที่มีโครงสร้างไม่ซับซ้อน มีตัวละครไม่มาก ตัวละครทุกตัวมีลักษณะหรือพฤติกรรมเด่น เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นมีความชัดเจน

Sawyer (อ้างถึงใน Collins และ Cooper , 1997) สรุปเทคนิคการสอนแบบเล่าเรื่อง ดังนี้

1. การใช้รูปภาพประกอบการเล่าเรื่อง เป็นเทคนิคที่ใช้ได้ดีกับผู้ฟังระดับชั้นเล็กเพราะรูปภาพสามารถทำให้ผู้ฟังเข้าใจเรื่องราวได้ชัดเจนขึ้น
2. การใช้แผนผังความจำประกอบการเล่าเรื่อง แผนผังความจำช่วยให้เห็นลำดับเรื่องราว ลักษณะอารมณ์ของตัวละครชัดเจน เป็นการลำดับความคิดตั้งแต่เริ่มจนจบเรื่อง ซึ่งสามารถทำให้ผู้ฟังจดจำเรื่องราวโดยไม่ต้องใช้การท่องจำ
3. การถ่ายทอดเรื่องราว สิ่งสำคัญในการเล่าเรื่องคือ การสร้างความรู้สึกร่วมให้ผู้ฟัง ผู้เล่าอาจสร้างความรู้สึกร่วมเพื่อให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการโดยใช้สัญลักษณ์ กลิ่น เสียง ท่าทางขณะเล่า สิ่งเหล่านี้ช่วยสร้างบรรยากาศในการเล่าให้มีชีวิตชีวา ทำให้ผู้ฟังสามารถสัมผัสกับเรื่องราวนั้นได้
4. การจดจำ ผู้เล่าสามารถทำให้ผู้ฟังจดจำเรื่องราวที่ตนเล่าโดยไม่ต้องใช้การท่องจำโดยให้ความสำคัญกับแก่นหรือจุดสำคัญของเรื่อง โดยการพูดซ้ำใช้น้ำเสียงที่แตกต่าง แสดงท่าทางประกอบในขณะเล่าเรื่อง และการใช้คำถามที่กระตุ้นให้ผู้เรียนคิด
5. การฝึกเล่าเรื่อง การเริ่มต้นฝึกเล่าเรื่องควรให้ผู้เล่าจับคู่ผลัดกันเล่าเรื่อง เมื่อเล่าจบให้คู่ของตนตั้งคำถาม เพื่อผู้เล่าจะได้ทราบ ว่า ควรเพิ่มเนื้อหาส่วนใดเพื่อทำให้ผู้ฟังเข้าใจมากขึ้นและสิ่งที่สำคัญในการฝึกเล่าเรื่องคือ การใช้น้ำเสียง เพราะลักษณะหรือพฤติกรรมของตัวละครจะชัดเจนหรือไม่ขึ้นอยู่กับน้ำเสียงของผู้เล่าที่ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครนั้น

Collins และ Cooper (1997) เสนอเทคนิคการสอนแบบเล่าเรื่องดังนี้

1. การสร้างความรู้สึกร่วมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับผู้ฟัง ซึ่งทำได้โดยสบตาผู้ฟังในขณะเล่าเรื่อง เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกร่วม
2. การสร้างความเข้าใจที่มีเหตุผล เหตุการณ์ที่เล่าควรเชื่อมโยงและมีความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผลซึ่งกันและกัน ซึ่งจะส่งผลทำให้ผู้ฟังเข้าใจ และจดจำเหตุการณ์ได้
3. การใช้ดนตรีประกอบการเล่าเรื่อง ถือเป็นสิ่งสำคัญเพราะเสียงช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้ฟัง เสียงของดนตรีที่ใช้ต้องชัดเจน สามารถทำให้ผู้ฟังทุกคนได้ยิน ผู้เล่าอาจใช้เสียงที่ตนเองทำขึ้น เช่น เมื่อเล่าเรื่องสัตว์ชนิดใดก็ทำเสียงเลียนแบบสัตว์ชนิดนั้น
4. การใช้ท่าทางประกอบในขณะเล่าเรื่อง การเคลื่อนไหวร่างกายหรือใช้ท่าทางประกอบขณะเล่า ช่วยดึงความสนใจ ทำให้ผู้ฟังติดตาม และจินตนาการภาพของเหตุการณ์ได้
5. การสร้างจินตนาการร่วมไปกับเหตุการณ์ในขณะเล่าเรื่องเพื่อถ่ายทอดจินตนาการของตนไปสู่ผู้ฟัง ซึ่งจะช่วยให้เหตุการณ์ที่เล่าดูเหมือนจริงในความรู้สึกของผู้ฟัง

6. การยื่นต่อหน้าผู้ฟังในขณะที่เล่าเรื่อง การยืนในตำแหน่งที่เหมาะสมสามารถเห็นหน้า และสบตากับผู้ฟังเป็นสิ่งสำคัญ เพราะทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

7. การเริ่มต้นและจบการเล่าเรื่องด้วยความงดงาม การเริ่มต้นและจบการเล่าเรื่องด้วยความงดงามจะทำให้ผู้ฟังสามารถจดจำเหตุการณ์ได้ ซึ่งผู้เล่าอาจใช้เสียงเพลง บทกลอน ภาษาที่กระตุ้นความสนใจหรือกระตุ้นให้ผู้ฟังติดตาม

8. การสร้างความรู้สึกผ่อนคลายและมีความสุขให้กับผู้ฟัง ผู้เล่าควรระวังเรื่องการใช้คำ ควรหลีกเลี่ยงการใช้คำที่ทำให้เกิดความรู้สึกหวาดกลัวหรือสร้างความเครียดให้กับผู้ฟัง

จากเทคนิคการสอนแบบเล่าเรื่องสรุปได้ว่า เทคนิคการสอนแบบเล่าเรื่องคือ วิธีการใดๆ ที่ผู้สอนจัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถจดจำ เข้าใจ และเกิดจินตนาการจากเรื่องราวที่ฟัง ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกร่วมในเรื่องรานั้นๆ

4.5 การประเมินผลการสอนแบบเล่าเรื่อง

Livo และ Rietz (1986) สรุปการประเมินผลการสอนแบบเล่าเรื่องดังนี้

1. การสร้างบรรยากาศ คือ ผู้เล่ากระตุ้นให้ผู้ฟังมีสภาวะทางอารมณ์ร่วมกับเรื่องราวที่ฟัง
2. การใช้เสียง คือ ระดับเสียงเหมาะสมผู้ฟังได้ยินชัดเจน และผู้เล่าใช้น้ำเสียงถ่ายทอดอารมณ์ได้สอดคล้องกับเรื่องราว
3. การใช้ภาษา คือ ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน สละสลวย สร้างความประทับใจหรือกระตุ้นให้คิด
4. การนำเสนอ คือ ผู้เล่าถ่ายทอดเรื่องราวตามลำดับเหตุการณ์อย่างมีชีวิตชีวา สามารถแสดงให้เห็นลักษณะเด่น แรงจูงใจ ความขัดแย้ง คุณค่าของตัวละครในเรื่อง รวมถึงใช้ท่าทางประกอบ และสบตากับผู้ฟังในขณะที่เล่าเรื่อง

Tanner (1987) แบ่งการประเมินผลการสอนแบบเล่าเรื่อง 6 ด้าน ดังนี้

1. การคัดเลือก ประเมินเกี่ยวกับการเลือกเรื่องได้อย่างเหมาะสมกับผู้ฟัง โอกาสและการใช้อุปกรณ์ได้สอดคล้องในขณะที่เล่า
2. การนำเข้าสู่เรื่อง ประเมินเกี่ยวกับการสร้างบรรยากาศเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้ฟัง
3. การออกเสียง ประเมินเกี่ยวกับการใช้ระดับเสียงเหมาะสม การเลือกใช้คำและออกเสียงออกเสียงคำได้ถูกต้องตามหลักภาษา

4. การนำเสนอ ประเมินเกี่ยวกับการถ่ายทอดลักษณะหรือพฤติกรรมเด่นของตัวละครได้ชัดเจนและมีเหตุผล

5. การใช้น้ำเสียง ประเมินเกี่ยวกับการใช้น้ำเสียงแสดงอารมณ์สอดคล้องกับเรื่องราว

6. การถ่ายทอด ประเมินเกี่ยวกับการใช้ท่าทาง การสบตาผู้ฟังขณะเล่าเรื่อง รวมถึงความมั่นใจและถ่ายทอดเรื่องราวอย่างมีชีวิตชีวา

จากการประเมินผลการสอนแบบเล่าเรื่องสามารถสรุปเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลดังนี้

1. การใช้ภาษา พิจารณาจาก การเลือกใช้คำ การออกเสียง และภาษาที่ใช้ต้องกระตุ้นความสนใจของผู้ฟัง

2. การใช้เสียง พิจารณาจาก ระดับเสียง และน้ำเสียง

3. การใช้ท่าทางประกอบ พิจารณาจาก การใช้ท่าทางประกอบ และการสบตากับผู้ฟังในขณะเล่าเรื่อง

4. การสร้างสภาวะทางอารมณ์ของผู้ฟังร่วมกับเรื่องราว (จินตนาการ) พิจารณาจากการถ่ายทอดลักษณะหรือพฤติกรรมเด่นของตัวละครได้อย่างชัดเจนและมีเหตุผล

จะเห็นได้ว่า การประเมินผลการสอนแบบเล่าเรื่องมีความเกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคการสอนแบบเล่าเรื่อง คือ เมื่อผู้สอนใช้เทคนิคใดก็ต้องประเมินผลการใช้เทคนิคนั้นๆ

4.6 การสังเคราะห์ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทยโดยใช้การสอนแบบเล่าเรื่อง

ผู้วิจัยศึกษาแนวการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ตามปรัชญาประวัติศาสตร์แนววิเคราะห์ และแนวการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การสอนแบบเล่าเรื่อง แล้วจึงนำสาระที่ได้มาสังเคราะห์เป็นขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนในการส่งเสริมความรู้และความตระหนักในประวัติศาสตร์ไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การสอนแบบเล่าเรื่อง ดังนี้

1. ขั้นการฝึกปฏิบัติทักษะการเล่าเรื่อง

จากการศึกษาเทคนิคการสอนแบบเล่าเรื่อง และการประเมินผลการสอนแบบเล่าเรื่อง ผู้วิจัยจึงกำหนดทักษะที่ใช้ฝึกปฏิบัติการเล่าเรื่องดังนี้

1.1 ทักษะการใช้ภาษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ

- 1.1.1 การออกเสียง
- 1.1.2 การใช้คำได้ถูกต้องและเหมาะสม
- 1.1.3 การใช้ภาษากระตุ้นความสนใจ
- 1.2 ทักษะการใช้เสียง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ
  - 1.2.1 การใช้ระดับเสียง
  - 1.2.2 การใช้น้ำเสียง
- 1.3 ทักษะการใช้ท่าทางประกอบ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ
  - 1.3.1 การใช้ท่าทางประกอบ
  - 1.3.2 การสบตา
- 1.4 ทักษะการสร้างจินตนาการ

2. ขั้นตอนการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทยโดยใช้การสอนแบบเล่าเรื่อง

จากการศึกษาหลักการสอนประวัติศาสตร์ และหลักการสอนแบบเล่าเรื่อง ผู้วิจัยจึงกำหนดขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทยโดยใช้การสอนแบบเล่าเรื่อง 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นจุดไฟไฟรู้ เป็นขั้นที่ผู้สอนเตรียมความพร้อมและกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความสนใจในเรื่องที่เรียน เพื่อนำไปสู่การกำหนดปัญหา

ขั้นที่ 2 ขั้นเข้าสู่ข้อมูลพื้นฐาน เป็นขั้นที่ผู้เรียนต้องค้นคว้า รวบรวมหลักฐานเพื่อแก้ปัญหา และถ่ายทอดเรื่องราวในประวัติศาสตร์ไทยให้ผู้ฟังทราบ โดยใช้ทักษะการเล่าเรื่อง

ขั้นที่ 3 ขั้นสร้างสรรค์จินตนาการ เป็นขั้นวางแผนและปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งผู้เรียนต้องเสนอเรื่องราวย้อนกลับเพื่อสะท้อนถึงจินตนาการและความเข้าใจโดยใช้กิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การแสดงบทบาทสมมติ ละคร การวาดภาพ เขียนเรียงความ ได้วาที

ขั้นที่ 4 ขั้นร่วมวิเคราะห์วิจารณ์ เป็นขั้นที่ผู้เรียนตอบคำถาม อภิปราย และร่วมกันแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล จากประเด็นหรือคำถามที่ผู้เรียน และผู้สอนร่วมกันกำหนด

ขั้นที่ 5 ขั้นสานสู่ประเด็น เป็นขั้นที่ผู้เรียนสรุปสาระสำคัญที่เรียนในรูปแบบผังความคิดเพื่อที่จะทราบสาระสำคัญในเรื่องที่เรียนและสรุปเป็นความคิดรวบยอดอย่างเป็นระบบ

5. การพัฒนาโปรแกรมการสอน

โปรแกรมการสอน

1. ความหมายของโปรแกรมการสอน

โปรแกรมการสอน หมายถึง รายละเอียดของแนวการจัดการเรียนการสอนเพื่อมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนโดยทั่วไปหรือผู้เรียนที่มีคุณสมบัติพิเศษเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามจุดมุ่งหมายหรือลักษณะของโปรแกรมที่วางไว้ ซึ่งส่วนใหญ่รายละเอียดของโปรแกรมจะประกอบไปด้วย จุดมุ่งหมาย ลักษณะของโปรแกรม การคัดเลือกผู้เข้าร่วมโปรแกรม วิธีการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลโปรแกรม (ดวงเดือน อ่อนน่วม, 2529)

2. องค์ประกอบของโปรแกรมการสอน

Cooper และ Worden (อ้างถึงในหทัยรัตน์ คงวิณะ, 2539) กล่าวถึงโปรแกรมการสอนว่ามีส่วนประกอบดังนี้

2.1 จุดประสงค์

2.2 ความต้องการของผู้เรียน ลักษณะผู้เรียนและความสามารถของผู้เรียน

2.3 กระบวนการเรียนการสอน

2.4 สื่อ วัสดุอุปกรณ์ หนังสือ เกมและสิ่งอื่นที่ต้องการใช้

3. การพัฒนาโปรแกรมการสอน

Mclaughlin และ Eaves (อ้างถึงใน Paul and Mclaughlin, 1981) กล่าวถึงลำดับขั้นตอนในการพัฒนาโปรแกรมประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้

3.1 การประเมินปัญหา เนื้อหา ข้อมูล

3.2 การตั้งเป้าหมายและจุดประสงค์ในการสอน

3.3 การวิเคราะห์ผล

3.4 การเลือกและใช้กลยุทธ์ในการสอนรวมทั้งวัสดุอุปกรณ์

3.5 การประเมินผลโปรแกรม

4. การประเมินผลโปรแกรมการสอน

ในการพัฒนาโปรแกรมการสอนจะต้องมีการประเมินผลโปรแกรมเพื่อจะได้ทราบว่าโปรแกรมนั้นมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด Tyler (อ้างถึงใน สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2535) กล่าวว่า

การประเมินผล คือ การเปรียบเทียบพฤติกรรมเฉพาะอย่างกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่วางไว้ โดยมีความเชื่อว่าจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้อย่างชัดเจน วัตถุประสงค์และจำเพาะเจาะจงมาแล้วจะเป็นแนวทางช่วยในการประเมินได้อย่างดีในภายหลัง โดยกำหนดจุดประสงค์ของการประเมินคือ

4.1 เพื่อตัดสินใจว่าจุดประสงค์ของการศึกษาที่ตั้งไว้ในรูปของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมนั้นประสบผลสำเร็จหรือไม่ ส่วนใดที่ประสบผลสำเร็จอาจเก็บไว้ใช้ได้ต่อไปแต่ส่วนใดไม่ประสบผลสำเร็จจะได้ปรับปรุงแก้ไขต่อไป

4.2 เพื่อประเมินความก้าวหน้าทางการศึกษาของกลุ่มประชากรขนาดใหญ่ เพื่อให้สาธารณชนได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ ในอันที่จะช่วยให้เข้าใจปัญหาและความต้องการทางการศึกษาและใช้ข้อมูลนั้นเป็นแนวทางในการปรับปรุงนโยบายทางการศึกษาที่คนส่วนใหญ่เห็นด้วย

จากจุดประสงค์ของการประเมินผล โปรแกรมการสอน Tyler ได้จัดลำดับขั้นตอนในการเรียนการสอนและการประเมินผลไว้ดังต่อไปนี้

1. ตั้งจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมด้วยข้อความที่ชัดเจนเฉพาะเจาะจง
2. กำหนดเนื้อหาหรือประสบการณ์ทางการศึกษาที่ต้องใช้เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
3. เลือกวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสมในการที่จะทำให้เนื้อหาที่วางไว้ประสบผลสำเร็จ
4. ประเมินผลโครงการ โดยการตัดสินใจด้วยการวัดผลทางการศึกษาหรือทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2535) กล่าวว่า การประเมินผลต้องอาศัยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิเคราะห์และการสังเกตเป็นพื้นฐานสำคัญในการประเมินและการประเมินต้องยึดความสำเร็จของคนส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ ส่วนการตีความจากคะแนนที่ได้จากการทดสอบเพื่อการประเมินผลต้องอาศัยคะแนนรวมเป็นหลักและแบบทดสอบที่ใช้ควรเป็นแบบทดสอบที่มีลักษณะเป็นเอกพันธ์ (homogeneity) จึงจะสามารถตีความของคะแนนรวมได้ถูกต้อง การประเมินต้องวัดพฤติกรรมทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน และมีการกำหนดเกณฑ์ไว้ล่วงหน้าว่าความสำเร็จระดับใดจึงจะถือว่าจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ประสบผลสำเร็จ

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาโปรแกรมการสอนต้องคำนึงถึง องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับ วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโปรแกรม รวมถึงมีการประเมินผลเพื่อจะได้ทราบ ถึงคุณภาพของโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น และนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขให้เกิดความสมบูรณ์ ซึ่ง โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นจะเกิดประโยชน์ ถ้าผู้ใช้นำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของโปรแกรม

ความรู้

1. ความหมายของความรู้

Meredith (อ้างถึงในอลิสตา วีรพัฒนกุล, 2540)) กล่าวถึงความรู้ว่า จำเป็นต้องมี องค์ประกอบสองประการคือ ความเข้าใจ (Understanding) และการคงอยู่ (Retaining) เพราะความรู้ หมายถึง ความสามารถจดจำได้ในบางสิ่งบางอย่างที่เราเข้าใจมาแล้ว

Bloom (1971) ให้ความหมายของความรู้ว่า เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการระลึกถึง สิ่งเฉพาะเรื่องหรือเรื่องทั่วไป โดยระลึกได้ถึงวิธีการ และกระบวนการหรือสถานการณ์ต่างๆ

ชวาล แพรัตกุล (2526) กล่าวว่า ความรู้คือ การแสดงออกของสมรรถภาพสมองด้าน ความจำ โดยใช้วิธีให้ระลึกออกมาเป็นหลัก

ชลดา ทองสุกนอก (2540) ให้ความหมายของความรู้ว่า เป็นความสามารถในการใช้ ข้อเท็จจริง ความคิด ความหยั่งรู้หยั่งเห็นหรือความสามารถในการเชื่อมโยงความคิดเข้ากับเหตุการณ์

จากการศึกษาความหมายของความรู้สรุปได้ว่า ความรู้ หมายถึง การเชื่อมโยง ความคิดเข้ากับข้อเท็จจริงที่ผู้เรียน ได้เรียนรู้และเข้าใจ

ดังนั้นความรู้ในประวัติศาสตร์ไทยจึงหมายถึง ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินค่าในเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ไทยที่ผู้เรียน ได้เรียนรู้และเข้าใจ

2. ระดับความรู้

Bloom (1971) แบ่งระดับความรู้ออกเป็น 6 ระดับ ดังนี้

1. ระดับที่ระลึกได้ (Recall) หมายถึง การเรียนรู้ในลักษณะที่จำเรื่องเฉพาะ วิธีปฏิบัติ กระบวนการและแบบแผนได้ การสำเร็จในระดับนี้คือ ความสามารถดึงข้อมูลจากความจำ
2. ระดับที่รวบรวมสาระสำคัญได้ (Comprehension) หมายถึง บุคคลสามารถทำบางสิ่งบางอย่าง ได้มากกว่าการจำเนื้อหาที่ได้รับ สามารถเขียนข้อความเหล่านั้น ได้ด้วยถ้อยคำของตนเอง สามารถแสดงให้เห็นได้ด้วยภาพ ให้ความหมายแปลความและเปรียบเทียบความคิดเห็นอื่นๆ หรือคาดคะเนผลที่เกิดขึ้นต่อไปได้
3. ระดับการนำไปใช้ (Application) หมายถึง ความสามารถนำข้อเท็จจริงและความเห็นที่เป็นนามธรรมมาปฏิบัติจริงอย่างเป็นรูปธรรม
4. ระดับของการวิเคราะห์ (Analysis) หมายถึง ความสามารถใช้ความคิดในรูปของการนำความคิดมาแยกเป็นส่วน เป็นประเภทหรือการนำข้อมูลมาประกอบกันเพื่อการปฏิบัติของตนเอง
5. ระดับของการสังเคราะห์ (Synthesis) หมายถึง การนำเอาข้อมูล แนวความคิดมาประกอบกันแล้วนำไปสู่การสร้างสรรค์เป็นสิ่งใหม่ซึ่งแตกต่างไปจากเดิม
6. ระดับการประเมินผล (Evaluation) หมายถึง ความสามารถในการใช้ข้อมูลเพื่อตั้งเกณฑ์การรวบรวมผลและวัดข้อมูลมาตรฐานเพื่อให้ตั้งข้อตัดสินถึงระดับของประสิทธิผลของกิจกรรมแต่ละอย่าง

กิติมา ปรีดีดิลก (อ้างถึงใน อธิสา วีรพัฒน์กุล, 2540) แบ่งระดับความรู้ออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

1. ความรู้ระดับต่ำ ได้แก่ ความรู้ที่เกิดจากการเดาหรือภาพลวงตาทางประสาทสัมผัส
2. ความรู้ระดับธรรมดา ได้แก่ ความรู้ทางประสาทสัมผัสหรือความเชื่อที่สูงกว่าแต่ยังไม่แน่นอนเป็นเพียงขั้นอาจเป็นไปได้
3. ความรู้ระดับสมมติฐาน ได้แก่ ความรู้ที่เกิดจากความคิดหรือความเข้าใจซึ่งไม่ได้เกิดจากประสาทสัมผัส ความรู้ขั้นนี้ถือเป็นสมมติฐานเพราะเกิดจากคำนิยามและสมมติฐานที่ไม่ได้พิสูจน์
4. ความรู้ระดับเหตุผล ได้แก่ ความรู้จากตรรกวิทยาเป็นความรู้ที่ทำให้มองเห็นรูปหรือมโนภาพว่าเป็นเอกภาพ

3. การวัดความรู้

Bloom (1971) กล่าวว่า ความรู้เป็นความสามารถทางพุทธิปัญญา ดังนั้นการวัดความรู้ ต้องใช้เครื่องมือที่แตกต่างกันตามความสามารถทางสติปัญญา ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. พฤติกรรมด้านความรู้ความจำ (Knowledge) หมายถึง พฤติกรรมที่เป็นหลักเบื้องต้นของพฤติกรรมด้านอื่นๆ ซึ่งนอกจากความจำแล้ว ยังมีการระลึกได้ แต่ไม่จำเป็นต้องใช้ความเข้าใจ ไปตีความหมายในเรื่องนั้นๆ

2. พฤติกรรมด้านความเข้าใจ (Comprehension) หมายถึง พฤติกรรมที่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องราวต่างๆทั้งรูปธรรมและนามธรรมได้

3. พฤติกรรมด้านการนำไปใช้ (Application) หมายถึง พฤติกรรมที่สามารถนำเอาสิ่งที่ได้ประสบมาไปใช้ให้เกิดประโยชน์หรือนำไปแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น

4. พฤติกรรมด้านการวิเคราะห์ (Analysis) หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะเรื่องราวต่างๆออกเป็นส่วนย่อยหรือเป็นการหาความสำคัญ ความสัมพันธ์ หลักการหรือทฤษฎีที่เป็นมูลเหตุของเรื่องราวต่างๆได้

5. พฤติกรรมด้านการสังเคราะห์ (Synthesis) หมายถึง ความสามารถในการนำเอาเรื่องราวหรือส่วนประกอบย่อยๆมาผูกสัมพันธ์เป็นเรื่องราวเดียวกัน โดยมีการดัดแปลงริเริ่มสร้างสรรค์ และทำการปรับปรุงให้ดีขึ้น

6. พฤติกรรมด้านการประเมินค่า (Evaluation) หมายถึง การวินิจฉัยหรือการตีราคาอย่างมีหลักเกณฑ์ เป็นการตัดสินใจว่าสิ่งใดดีหรือไม่ดีอย่างไร โดยใช้หลักเกณฑ์ที่เชื่อถือได้

วิเชียร เกตุสิงห์ (2523) กล่าวว่า เครื่องมือที่ใช้วัดความรู้จะต้องอาศัยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ ซึ่งเป็นการวัดความสามารถทางปัญญาและทักษะตลอดจนสมรรถภาพด้านต่างๆที่ได้รับจากการเรียนรู้ในอดีต

กล่าวโดยสรุป ความรู้เป็นความสามารถทางพุทธิปัญญา ซึ่งแบ่งออกได้หลายระดับ ดังนั้นการวัดความรู้จึงต้องใช้เครื่องมือที่แตกต่างกันตามความสามารถทางสติปัญญาของผู้เรียน

ความตระหนัก

1. ความหมายของความตระหนัก

Bloom (1971) กล่าวว่า ความตระหนักเป็นภาคต่ำสุดของอารมณ์และความรู้สึก ความตระหนักเกือบคล้ายความรู้ตรงที่ทั้งความรู้และความตระหนักต่างไม่เน้นที่ลักษณะสิ่งเร้า แต่ ความตระหนักต่างกับความรู้ตรงที่ความตระหนักไม่จำเป็นต้องเป็นปรากฏการณ์หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความตระหนักจะเกิดขึ้นเมื่อมีสิ่งเร้า

Eysenck และ Arnold (อ้างถึงใน ชลดา ทองสุกนอก, 2540) กล่าวว่าความตระหนัก เป็นความสัมพันธ์ของความสำนึกและเจตคติ ความตระหนักเป็นภาวะของจิตใจซึ่งไม่อาจแยกเป็น ความรู้สึกหรือความคิดเห็นอย่างเดียว

Good (1973) ให้ความหมายของความตระหนักว่าหมายถึง ความรู้สึกที่แสดงถึงการเกิดความรู้ของบุคคลหรือการที่บุคคลแสดงความรู้สึกรับผิดชอบต่อปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น

Philipp (อ้างถึงใน วิไลลักษณ์ จิตพิลธารัง, 2540) ให้ความหมายของความตระหนักว่า หมายถึง การเข้าใจ การมองเห็น การรับสิ่งที่ผ่านเข้ามาในจิตใจ รู้สึกเป็นห่วง สนใจต่อสถานการณ์ ความจริงหรือวัตถุภายนอก

Bracker (อ้างถึงใน ชลดา ทองสุกนอก, 2540) กล่าวไว้ว่า ความตระหนักเกิดจากทัศนคติที่มีต่อสิ่งเร้าอันได้แก่บุคคล สถานการณ์ กลุ่มสังคมและสิ่งต่างๆที่โน้มเอียงหรือพร้อมที่จะตอบสนองในทางบวกหรือลบ เป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์

ธิดา สุพรรณาง (2544) สรุปว่า ความตระหนักหมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็นในการเลือกปฏิบัติ การเห็นคุณค่าต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

จากการศึกษาความหมายของความตระหนักสรุปได้ว่า ความตระหนัก หมายถึง การเห็นคุณค่าที่เกิดขึ้นในสภาวะของจิตใจซึ่งเกิดจากการได้รับสิ่งเร้า

ดังนั้นความตระหนักในประวัติศาสตร์ไทยจึงหมายถึง การเห็นคุณค่าของการเรียนประวัติศาสตร์ไทยและการนำความรู้ที่ได้จากการเรียนประวัติศาสตร์ไทยไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2. องค์ประกอบสำคัญที่ก่อให้เกิดความตระหนัก

Bracker (อ้างถึงใน ชลดา ทองสุกนอก, 2540) กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญที่ก่อให้เกิดความตระหนักมี 3 ด้านคือ

1. ความรู้ความเข้าใจ (Cognitive component) จะเริ่มต้นจากระดับง่ายและมี การพัฒนามากขึ้นตามลำดับ
2. อารมณ์ความรู้สึก (Affective component) เป็นความรู้สึกด้านทัศนคติ ค่านิยม ความตระหนักชอบหรือไม่ชอบ ดีหรือไม่ดี เป็นองค์ประกอบในการประเมินสิ่งเร้าต่างๆ
3. พฤติกรรม (Behavioral component) เป็นการแสดงออกทั้งทางวาจา กริยา ทำทาง ที่มีต่อสิ่งเร้าหรือแนว โน้มที่บุคคลจะกระทำ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับความตระหนัก

Bloom (1971) กล่าวว่า การเกิดความรู้ไม่ว่าระดับใดก็ตามย่อมมีความสัมพันธ์กับ ความรู้สึกนึกคิดซึ่งเชื่อมโยงในสภาพจิตใจของบุคคลต่างกัน อันเป็นปัจจัยมาจากประสบการณ์ที่ สัมผัสและสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพล ทำให้บุคคลมีความคิดและแสดงออกตามความคิด ความรู้สึก ของตน ความรู้จึงเป็นกระบวนการภายในที่อาจส่งผลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลได้

ชลดา ทองสุกนอก (2540) สรุปความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และความตระหนักว่า ความรู้และความตระหนักต่างเกี่ยวข้องกับการสัมผัสและการใช้จิตไตร่ตรอง ความรู้เป็นข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ซึ่งได้จากการสังเกตและการรับรู้ที่ต้องอาศัยเวลา ส่วนความตระหนักเป็นความรู้สึกใน สภาพะจิตไม่เน้นความสามารถในการจำหรือระลึกได้ อย่างไรก็ตาม การที่จะเกิดความตระหนักต้อง ผ่านการมีความรู้มาก่อน

4. การวัดความตระหนัก

ชวาล แพร์คกุล (2526) กล่าวว่า ความตระหนักเป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดว่ามีสิ่งนั้นอยู่ จำแนกและรับรู้ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ละเอียดอ่อนเกี่ยวกับด้านความรู้สึกและอารมณ์ ดังนั้นการวัดและประเมินผลจึงต้องใช้หลักการ วิธีการทดลองจนเทคนิคเฉพาะจึงจะวัดความรู้สึกและอารมณ์ดังกล่าวออกมาได้เที่ยงตรงและมีความเชื่อมั่น เครื่องมือที่ใช้วัดความรู้สึกและอารมณ์มีดังนี้

1. วิธีการสัมภาษณ์ (Interview) อาจเป็นการสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างแน่นอนโดยสร้างคำถามและมีคำตอบให้เลือก คำถามที่คั้งจะต้องเรียงลำดับก่อนหลังไว้เป็นอย่างดีหรืออาจใช้การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ที่มีแค่หัวข้อใหญ่ๆให้ผู้ตอบมีเสรีภาพในการตอบ คำถามจะเป็นไปตามโอกาสที่สนทนากัน

2. แบบสอบถาม (Questionnaires) แบบสอบถามอาจเป็นชนิดเปิดหรือปิดหรือแบบผสมระหว่างชนิดเปิดและปิดก็ได้

3. แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เป็นเครื่องมือวัดที่ใช้ตรวจสอบว่าเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย มี ไม่มี สิ่งที่กำหนดตามรายการอาจอยู่ในรูปของการทำเครื่องหมายตอบหรือเลือกว่า ใช่ ไม่ใช่ก็ได้

4. มาตรวัดอันดับคุณภาพ (Rating Scale) เครื่องมือชนิดนี้เหมาะสมสำหรับการวัดอารมณ์ และความรู้สึกที่ต้องการทราบความเข้มว่ามีมากน้อยเพียงใดในเรื่องที่กำหนด

5. การใช้ความหมายภาษา (Semantic differential technique : S.D.) เทคนิคการวัดโดยใช้ความหมายของภาษาเป็นเครื่องมือที่วัดได้ครอบคลุม ประกอบด้วย เรื่องซึ่งถือเป็นสัปดาห์และมีคุณศัพท์ที่ตรงข้ามกันเป็นคู่ๆประกอบสัปดาห์นั้นหลายๆคู่ แต่ละคู่มีสองขั้ว ช่องว่างระหว่างสองขั้ว บ่งด้วยตัวเลข ถ้าใกล้ข้างใดมากก็จะมีลักษณะตามคุณศัพท์ของขั้วนั้นมาก คุณศัพท์ที่ประกอบเป็นขั้วทั้งสองแบ่งออกเป็น 3 พวกคือ การประเมินค่า ศักยภาพและกิจกรรม

กล่าวโดยสรุป ความตระหนักเป็นภาวะของจิตใจที่มีความละเอียดอ่อน ซึ่งเกี่ยวข้องกับอารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดจากการเรียนรู้ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคล แล้วส่งผลให้แสดงออกมาเป็นพฤติกรรม ดังนั้น การวัดความตระหนักจึงต้องใช้เครื่องมือที่สามารถวัดอารมณ์ ความรู้สึกออกมาได้อย่างเที่ยงตรงและมีความเชื่อมั่น

6. การสอนแบบเล่าเรื่องและการสอนประวัติศาสตร์ไทย

Lanman (1984) ได้ทำการวิจัยเพื่อ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเรื่องการอพยพและประวัติศาสตร์ของคนผิวดำโดยใช้การสอนจากการบอกเล่า (Oral history) และการสอนตามปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาของผู้อพยพผิวดำ โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นสองกลุ่ม กลุ่มทดลองใช้การสอนจากการบอกเล่าและกลุ่มที่ควบคุมใช้การสอนตามปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนจากการบอกเล่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ โดยผู้วิจัยให้เหตุผลว่า การเรียนโดยใช้การสอนจากการบอกเล่าสามารถกระตุ้นความรู้สึก ทำให้นักเรียนสนใจบทเรียนและมีมุมมองที่หลากหลายในประวัติศาสตร์ นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนจากการบอกเล่ามีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ

Lewicke (1991) ได้ทำการวิจัยเพื่อ สํารวจความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการเล่าเรื่องของนักศึกษาที่กำลังจะจบออกมาเป็นครูระดับชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยของรัฐนิวยอร์ก ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความรู้และให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ที่เกิดจากการสอนแบบเล่าเรื่องเพราะช่วยสร้างจินตนาการ พัฒนาทักษะการใช้ภาษา และส่งเสริมความรู้พื้นฐานของนักเรียนในด้านวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์

Oaks (1995) ได้ทำการวิจัยเพื่อ ศึกษาผลของการสอนแบบเล่าเรื่องที่มีอิทธิพลด้านบวกต่อการจดจำบทเรียน กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาเทคโนโลยีและสื่อการสอน จำนวน 114 คน ซึ่งแบ่งออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มทดลองได้รับการสอนแบบเล่าเรื่องและกลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามปกติ ผู้วิจัยแบ่งการทดสอบออกเป็น 3 ช่วงคือ นักศึกษาทั้งสองกลุ่มจะได้รับการทดสอบทันทีหลังจากครบกำหนดระยะเวลาทดลอง ส่วนการทดสอบในช่วงที่สองและสามจะทดสอบเมื่อเวลาผ่านไป 3 และ 5 สัปดาห์หลังจากครบกำหนดระยะเวลาทดลอง ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบเล่าเรื่องสามารถจดจำบทเรียนได้สูงกว่านักศึกษที่ได้รับการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Smith (1998) ต้องการพัฒนาคู่มือเสริมสร้างการสอนโดยใช้การเล่าเรื่องสำหรับครู เขาจึงได้ทำการวิจัยเพื่อ ศึกษาความสำคัญของการใช้การสอนแบบเล่าเรื่อง ผู้วิจัยแบ่งการทดลองออกเป็น 4 ช่วง คือ การสำรวจความพร้อมของครูเพื่อกำหนดแนวทางในจัดการอบรมเรื่องการสอนแบบเล่าเรื่อง การสัมภาษณ์พร้อมทั้งฝึกเทคนิคการเล่าเรื่องให้แก่ครู การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนแบบเล่าเรื่องและการสำรวจจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนในวิชา การเล่าเรื่อง ผลการวิจัยสรุปว่า การสอนแบบเล่าเรื่องมีความสำคัญมากสำหรับครูเพราะช่วยกระตุ้น ความสนใจ ความคิดสร้างสรรค์ และสร้างความรู้ที่หลากหลายในเรื่องที่เรียน

Isabelle (2000) ได้ทำการวิจัยเพื่อ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ใน ส่วนที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและประวัติของวิชาวิทยาศาสตร์โดยใช้การสอนแบบเล่าเรื่อง และการสอนตามปกติ ผู้วิจัยทำการทดลองกับนักเรียนเกรด 7 และ 8 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยแบ่ง นักเรียนทั้งหมดออกเป็น 8 กลุ่ม แบ่งระยะเวลาที่ใช้ทดสอบออกเป็นสามช่วงคือ ทดสอบก่อน การทดลอง ทดสอบครั้งที่สองทันทีหลังจากจบการทดลอง และทดสอบครั้งที่สามเมื่อเวลาผ่านไป สองสัปดาห์หลังจากจบการทดลอง รวมถึงใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลเมื่อเรียน จบในแต่ละบทเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบเล่าเรื่องมีผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนตามปกติ 21% และพบว่า การเล่าเรื่องช่วยให้นักเรียน เข้าใจและสามารถจดจำสาระสำคัญที่เรียนได้ถึง 48%

Walker (2001) ได้ทำการวิจัยเพื่อ ศึกษาผลของการใช้สื่อการสอน 3 แบบที่มีต่อความเข้าใจ และทัศนคติต่อการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษาอายุชาติแอฟริกา-อเมริกัน ผู้วิจัยใช้สื่อการสอน 3 แบบ คือ ซีดีรอม การเล่าเรื่องและสิ่งตีพิมพ์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้สื่อ การเล่าเรื่องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในด้านความเข้าใจและทัศนคติที่ดีต่อการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ ได้รับการสอนโดยใช้สื่อซีดีรอมและสิ่งตีพิมพ์ นอกจากนี้ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะว่าการสอนโดยใช้สื่อ การเล่าเรื่องเหมาะกับโรงเรียนที่มีนักเรียนหลายวัฒนธรรม

Aitken (2001) ได้ทำการวิจัยเพื่อ ศึกษาว่าการสอนแบบเล่าเรื่องมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทาง ด้านปัญญา ศาสนาและจริยธรรมของนักเรียนอย่างไร ผลการวิจัยพบว่า การสอนแบบเล่าเรื่องมีผล ต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านปัญญาคือ ทำให้นักเรียนมีความรู้และเข้าใจต่อความเปลี่ยนแปลงของ สังคมโลก การเปลี่ยนแปลงทางด้านศาสนา คือ นักเรียนมีศรัทธาในศาสนามากขึ้นเห็นความสำคัญใน การที่จะพัฒนาจิตใจให้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพระเจ้าและการเปลี่ยนแปลงทางด้านจริยธรรมคือ

นักเรียนคัดลอกใจเลือกกระทำสิ่งใดๆจากคุณค่าของสิ่งนั้นมากกว่าความพอใจของตนเอง

Hang-In (2001) ได้ทำการวิจัยเพื่อ เปรียบเทียบผลของการสอนแบบเล่าเรื่องเชิงศีลธรรม 3 วิธี ในการพัฒนาความเข้าใจด้านศีลธรรม ผู้วิจัยทดลองกับนักเรียนเกรด 5 จำนวน 60 คน ซึ่งมีอายุ ระหว่าง 10-11ปี โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นสามกลุ่ม นักเรียนกลุ่มแรกเรียนศีลธรรมโดยใช้การสอน แบบเล่าเรื่องซึ่งไม่ได้เน้นที่จุดสำคัญใด นักเรียนกลุ่มที่สองเรียนศีลธรรมโดยใช้การสอนแบบเล่าเรื่อง ซึ่งเน้นที่เนื้อหาและนักเรียนกลุ่มที่สามเรียนศีลธรรมโดยใช้การสอนแบบเล่าเรื่องซึ่งเน้นที่ตัวนักเรียน การประเมินผลแบ่งเป็นสองแบบคือ การประเมินผลเชิงปริมาณโดยให้นักเรียนทั้งสามกลุ่มทำ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน การประเมินผลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์นักเรียนทั้งสามกลุ่ม เกี่ยวกับการเรียน โดยใช้การสอนแบบเล่าเรื่องในแบบที่ตนเรียน การประเมินผลในเชิงปริมาณ พบว่า นักเรียนที่เรียนศีลธรรมโดยใช้การสอนแบบเล่าเรื่องซึ่งเน้นที่ตัวนักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่านักเรียนอีกสองกลุ่มและการประเมินผลเชิงคุณภาพสรุปว่า การสอนแบบเล่าเรื่องซึ่งเน้นที่ ตัวนักเรียนจะมีประสิทธิภาพมากที่สุดเพราะช่วยพัฒนาความเข้าใจศีลธรรมและนักเรียนสามารถนำ ความรู้ที่เรียน ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

Groce (2001) ได้ทำการวิจัยเพื่อ สำนวญความคิดเห็นของครูระดับชั้นประถมศึกษาเกี่ยวกับการ ใช้กระบวนการเล่าเรื่องในการสอนในระดับประถมศึกษา โดยสัมภาษณ์ครูระดับประถมศึกษา จำนวน 8 คน ที่ใช้การสอนแบบเล่าเรื่อง โดยมีหัวข้อที่ใช้ในการสำนวนคือ ความเข้าใจในการสอนแบบ เล่าเรื่อง การนำเทคนิคการเล่าเรื่องมาใช้และแผนการนำเทคนิคการเล่าเรื่อง ไปใช้สอนในอนาคต ผลการวิจัยพบว่า ครูยังไม่มีความเข้าใจและนำเทคนิคการเล่าเรื่องมาใช้ในการสอนน้อย ซึ่งผู้วิจัยได้ เสนอแนะว่า ครูควรฝึกการเล่าเรื่อง โดยจัดเป็นกิจกรรมเสริมทักษะและพยายามเล่าเรื่องในขณะที่สอน ให้เหมือนกับการเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ในส่วนของแผนการนำเทคนิคการเล่าเรื่อง ไปใช้สอนในอนาคตพบว่า ครูเห็นความสำคัญมากเพราะการสอนแบบเล่าเรื่องส่งเสริมกระบวนการ คิดบนพื้นฐานของเหตุผล กระตุ้น ดึงดูดความสนใจในการฟังรวมถึงสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ วัฒนธรรมที่หลากหลายและช่วยปรับปรุงพฤติกรรมของนักเรียน

Viggiano (2003) มีความเชื่อว่า การถ่ายทอดเรื่องราวโดยใช้การเล่าเรื่องสามารถทำให้ผู้อพยพ ปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมใหม่ โดยยังคงรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมของตนได้ เขาจึงทำการวิจัยเพื่อ ศึกษา การปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมใหม่ โดยยังคงรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมของนักเรียนชาวละตินซึ่งอาศัยอยู่ ในสหรัฐอเมริกา โดยใช้การสอนแบบเล่าเรื่องในการเรียนศิลปะและภาษา ผู้วิจัยทำการทดลองกับ

กลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม ในโรงเรียนมัธยมต้นที่มีการสอนสองภาษาคือ นักเรียนชาวละตินที่เพิ่งย้ายมาอาศัยในสหรัฐอเมริกา นักเรียนชาวละตินที่อาศัยอยู่ในสหรัฐอเมริกา 2-4 ปี นักเรียนชาวละตินรุ่นแรก ที่อาศัยอยู่ในสหรัฐอเมริกาและนักเรียนสัญชาติอื่นที่เกิดและอาศัยในสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัย พบว่า การเรียนศิลปะและภาษาโดยใช้การสอนแบบเล่าเรื่องสามารถช่วยนักเรียนชาวละตินให้ปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมใหม่ โดยยังคงรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมของตนได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ครูจำนวน 4 คน ที่ใช้การสอนแบบเล่าเรื่องในการสอนศิลปะและภาษาพบว่า การสอนแบบเล่าเรื่องช่วยสร้างจินตนาการและความจำให้แก่ นักเรียน นักเรียนจะรู้สึกตื่นเต้นเมื่อได้เล่าเรื่องเกี่ยวกับภาพวาดของตนเองและการสอนแบบเล่าเรื่องยังช่วยพัฒนาการออกเสียงที่ชัดเจน สะท้อนประสบการณ์และความรู้สึกรักของนักเรียนในขณะที่เรียน โดยใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการเรียนภาษาอังกฤษและวัฒนธรรมทางสังคม

สุทธิรัตน์ เติศจตุรวิทย์ (2544) ได้ทำการวิจัยเพื่อ ศึกษาผลของการสอนโดยใช้รูปแบบ การเรียนการสอนชิปปาเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ ทักษะการวิเคราะห์ และเจตคติต่อความรักชาติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง คือ นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนอัญมณีสมัชฌิ์แผนกประถม กรุงเทพฯ สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 100 คน โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 50 คน กลุ่มทดลองจะได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนชิปปา กลุ่มควบคุมจะได้รับการสอนโดยใช้ วิธีสอนแบบปกติ ผู้วิจัยทดสอบนักเรียนทั้งสองกลุ่มก่อนทำการทดลองและทดสอบทันทีหลังจบ การทดลอง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนชิปปาเพื่อการเรียนรู้ทาง ประวัติศาสตร์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ ทักษะการคิดวิเคราะห์และเจตคติต่อ ความรักชาติหลังการทดลองสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติอย่างมีระดับนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากนักเรียน ได้มีส่วนร่วมเป็นผู้ลงมือศึกษา ปฏิบัติและคิดอย่างอิสระ ทำให้นักเรียน ได้พัฒนาความคิดระดับสูงและเรียนรู้จากประสบการณ์จริงจึงเกิดเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย

ธิดา สุพรรณาง (2544) ได้ทำการวิจัยเพื่อ พัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความตระหนักใน การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของอำเภอท่าคูม จังหวัดสุรินทร์ ตามแนวคิดการท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ปีการศึกษา 2544 ของโรงเรียนบ้านกระโพ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าคูม จังหวัด สุรินทร์ จำนวน 18 คน พบว่า นักเรียนมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความตระหนักในการอนุรักษ์

ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นหลังการเข้าร่วม โปรแกรมสูงกว่าก่อนการเข้าร่วม โปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบเล่าเรื่องและการสอนประวัติศาสตร์ไทยในข้างต้น พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบเล่าเรื่องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสามารถจดจำบทเรียนได้สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนปกติ การสอนแบบเล่าเรื่องยังมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านปัญญา ศาสนา และจริยธรรม คือ ทำให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ศรัทธาในศาสนาและตัดสินใจเลือกกระทำสิ่งใดๆจากคุณค่าของสิ่งนั้นมากกว่าความพอใจของตนเอง นอกจากนี้การเรียนศิลปะและภาษาโดยใช้การสอนแบบเล่าเรื่องช่วยให้นักเรียนสามารถปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมใหม่ โดยยังคงรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมของตน และจากการศึกษางานวิจัยเพื่อสำรวจความรู้ที่ได้รับและความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนแบบเล่าเรื่องของนักศึกษาที่กำลังจะเป็นครูระดับชั้นประถมศึกษา พบว่า นักศึกษามีความรู้และให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ที่เกิดจากการสอนแบบเล่าเรื่อง เนื่องจากการสอนแบบเล่าเรื่องเป็นวิธีสอนที่ช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างจินตนาการ เกิดความรู้ที่กว้าง ส่งผลให้เกิดความเข้าใจ สามารถจดจำสาระสำคัญ มีมุมมองที่หลากหลาย ส่งเสริมความรู้พื้นฐานในด้านวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ การสอนแบบเล่าเรื่องยังช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาด้านทักษะการใช้ภาษา นอกจากนี้การสอนแบบเล่าเรื่องเป็นวิธีสอนที่ทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียน เห็นคุณค่าในสิ่งที่เรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำการสอนแบบเล่าเรื่องมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทย เพื่อส่งเสริมความรู้และความตระหนักในประวัติศาสตร์ไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6